

Lesník 5

ČASOPIS ZAMESTNANCOV S. p. LESY SR BANSKÁ BYSTRICA, máj 2005

Tema mesiaca: Obchod s drevom

2 Obsah**3** EditorialTéma mesiaca: **OBCHOD S DREVOM****4** O novej obchodnej politikeRozhovor s obchodným riaditeľom
š.p. LESY SR Ing. Davidom Némethom

Obchod s drevom v Lesoch SR prešiel v apríli tohto roka viacerými dôležitými zmenami – začala platiť nová smernica s názvom Zásady obchodnej politiky v štátnom podniku Lesy SR, zmenila sa pôsobnosť regionálnych manažérov redukciami počtu regiónov z piatich na štyri a na parkete Komoditnej burzy Bratislava

bol naštartovaný obchod s drevom zo š. p. Lesy SR.

5 Musíme sa naučiť zaokrúhľovať „po európsky“Rozhovor s Ing. Jánom Čavojským,
vedúcim Odboru marketingu a CRM**6** Viac o prístupe k zákazníkom

Viac o obchodovaní na burze

7 Očakávaný prínos už v tomto rokuRozhovor s Miroslavom Borskem a Petrom Balejom
o obchodno-logistickom systéme.**8** Podlavické výmole100 rokov
od významného
lesnickeho počinu**9** Vydrovská dolina: Rok 2

Priznáme „rezervy“ ?

10 Z českých a moravských lesov

„Skvalitníme prístup k zákazníkom!“

Rozhovor s vedúcim projektového tímu Strediska
Turizmus Ing. Jánom Šarikom

„Sme si veľmi dobre vedomí toho, že ak chceme uspieť, musíme zaujať niečím originálnym. Podľa nášho názoru môžeme ponúknuť to, čo nikto iný na tomto trhu – oddych v lese spojený so zážitkom.“

12 Projekt lesnej pedagogiky v š.p. LESY SR

Projekt lesnej pedagogiky si kladie za cieľ vybudovať v organizačnej štruktúre š.p. LESY SR ucelený a komplexný systém, nadväzujúci na regionálne členenie odštepných závodov. Úlohou tohto systému má byť plánovitá, organizovaná, sústavná a systematická práca s mládežou.

13 Malí priatelia lesa na vychádzke s lesnými pedagógmi

Jedna lastovička jar nerobí

14 Poľovníctvo a príroda 2005

Organizovanie výstav v Európe sa stáva pravidlom hlavne v západných krajinách. Výstavy vo Viedni, Budapešti alebo Mníchove sú prezentáciou z väčšej miery len komerčných vystavovateľov a loveckých kancelárií. Tamojšie poľovnícke organizácie sa síce snažia včleniť do programu výstav i ukážky z poľovníckych tradícií a zvyklostí, vo veľkom objeme komerčných činností sa však tieto ukážky strácajú. Márne by sme tam hľadali výsledky starostlivosti alebo vedecké základy poľovníctva a ochrany prírody... Práve preto mnohí odborníci z oblasti poľovníctva na Slovensku tvrdia, že výstava Poľovníctvo a príroda 2005 bude jedinečná a môže byť príkladom ostatným krajinám Európy.

15 Na návšteve v poľovníckom kaštieli a bažantnici v Palárikove**16** Ľudia a lesy**18** Lesné hospodárstvo na Ukrajine

Každý strom vzácnosťou

19 „Pomohli nám“ ťažiť a obchodovať!Známeho zemplínskeho agropodnikateľa
Jozefa J. obvinili a zadržali**20** Nová koncepcia vzdelávania zamestnancov - významný nástroj strategického riadenia Lesov SR, š.p.**21** Živí medzi mŕtvymi

„...dost podstatným faktorom je, že správa národného parku pracuje s rozpočtom 11 miliónov eur ročne. Okrem dreva za predané drevo jej zbytok dotuje štát, ktorý nemení po každých voľbách svoje priority a je ekonomicky tak silný, že si to môže dovoliť.“

22 V OZ Rimavská Sobota si pripomenuli mesiac lesov

Oprava

23 Navštívila nás delegácia Odborového zväzu
lesníctva Chorvátska

S cirkvou o prírode

Prečo mám rád les

24 Kontroly na pokračovanie

Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi...

25 Právne okienkoOutplacement - práca s ľuďmi, o ľuďoch,
pre ľudí**26** Monitoring

Malý ekonomický slovníček

27 Kalendár lesníka**28** Krížovka**29** Poľovnícky receptár

Filatelistické okienko

30 Pre deti**31** Do vašej knižnice

Životné jubileá

32 Čaj u pána senátora

Mesiac lesov je každoročne príležitosťou pre stretnutie zamestnancov š.p. Lesy SR zo všetkých odštepných závodov. Stalo sa už tradíciou, že miestom tohto stretnutia je Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene.

Lesník, časopis zamestnancov štátneho podniku
LESY Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Jozef Híkl, Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Ján Kovalčík, Ing. Jana Gerová,
Bc. Ružena Vaňousová, Bc. František Suchanovský, Ing. Berta Ondrišová, Ing. Jozef Marko, RNDr. Ivan Rusko

Predsedníčka redakčnej rady: Ing. Ivana Špiláková

Výkonný redaktor: Mgr. Peter Gogola, www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Rada stálych prispievateľov: Jiří Junek, Ing. Radoslav Lorko, Ing. Igor Vizslai, Ing. Boris Pekarovič, Dáša Pavlovičová,
Ing. Jaroslav Kobza, Ing. Jozef Sokol, Jozef Šabo, Ing. Ľuboš Tuľak, Ing. Marcel Fiala, Ing. Ladislav Dochán, Roman
Podolinský, Ing. Ján Bulla, Ing. Ľuboš Uhrín, Ing. Marek Tabernaus, Ing. Peter Patay, Ing. Štefan Beňa, Ing. Ján Vavrek,
Dušan Dávid, Ing. Jozef Staško, Rudolf Halák

Náklad: 1000 výtlačkov

Foto 1. strana obálky: Peter Gogola - Zátišie z Podlavických výmoľov

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica,
Tel.: 048/434 42 78, Fax: 048/434 41 91

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva
vo Zvolene, Sokolská 19, 960 50 Zvolen

Editorial

Typické aprílové počasie – slnko sa vám opiera do chrbta, príjemne zohrieva, a dažďové kvapky vám zmáčajú tvár. Tento poetický obraz je ale v úplnom protiklade s tým, aký pohľad sa vám naskytne, keď zdvihnete zrak. Majestátne jedince, kedysi pyšne sa týčiace k nebu, ležia bezmocne na zemi.

Každý z nás určite viackrát v médiách zachytil informáciu o veternej kalamite, ktorá postihla našu krajinu v novembri minulého roku. Za pár minút bolo zničené to, čo tu bolo desiatky či stovky rokov. **Áno, aj toto je možné.....**

Táto posledná veta mi často rezonuje v mysli, keď pozorujem viacerých našich kolegov i celý systém, ktorý tu prežíva už niekoľko desiatok rokov. Pomalý, neschopný akejkoľvek pružnejšej reakcie. A to už nehovorím o tom, že určitým problémom je možné v mnohých prípadoch predchádzať. Stačí sa len občas zastaviť a zamyslieť sa. Príšť s vlastným návrhom alebo sa obrátiť na niekoho, kto by mohol pomôcť... A to sa netýka len spracovania kalamity, ktorá je v súčasnosti témou čísla jedna, ale i našich každodenných pracovných povinností. I v tejto oblasti je stále čo doháňať.

Je máj a príroda sa už prebudila zo zimného spánku. Dokonca i medvede vyliezli zo svojich brlohov. Len my akosi nie a nie sa zobudiť. A bolo by už veru načase. Čo vy nato?

Nemožné? Myslím, že pri troche dobrej vôle predsa len áno. Stačí len chcieť...

Jana Gerová

Obchod s drevom v Lesoch SR prešiel v apríli tohto roka viacerými dôležitými zmenami – začala platiť nová smernica s názvom Zásady obchodnej politiky v štátnom podniku Lesy SR, zmenila sa pôsobnosť regionálnych manažérov redukciami počtu regiónov z piatich na štyri a na parkete Komoditnej burzy Bratislava bol naštartovaný obchod s drevom zo štátneho podniku LESY SR. O všetkých týchto novinkách sme hovorili s obchodným riaditeľom š.p. Lesy SR Ing. Davidom NÉMETHOM.

Prečo bolo potrebné vydať novú smernicu a zmeniť zásady obchodnej politiky?

- Nová smernica presnejšie ako doteraz definuje na všetkých úrovniach

„Vygenerujeme vyšší zisk z predaja dreva a budeme tak môcť viac finančných prostriedkov ako doteraz investovať do lesa a v prospech lesa. To je náš hlavný cieľ.“

obchodovania právomoci a kompetencie zodpovedných pracovníkov. Ďalej jasne vymedzuje základné princípy riadenia obchodných aktivít nášho podniku a sú v nej zapracované aj skúsenosti z pilotných projektov vytvorenia obchodno - logistických úsekov na odštepňoch závodoch Prievidza a Prešov.

Môžete konkretizovať jednotlivé princípy riadenia obchodných aktivít podniku?

- V prvom rade je to princíp zvyšovania kvality vzťahov so zákazníkmi. Považujeme za veľmi dôležité dokonale poznať možnosti, požiadavky, problémy a perspektívy našich obchodných partnerov a smerovať celý náš systém obchodovania do maximálneho uspokojenia potrieb tých klientov, ktorí rovnako ako my považujú za prioritu korektné dodržiavanie podmienok zmluvných vzťahov.

Znie to tak, ako by pre súčasné vedenie podniku bol prioritný zákazník a zisk z predaja dreva, dosahovaný na úkor lesa...

- Odpoviem uvedením a vysvetlením druhého princípu riadenia obchodných aktivít, ktorým je efektívne využívanie zdrojov sortimentov dreva. Uplatňovanie tohto princípu v praxi neznamená, že budeme obchodovať bez ohľadu na to, čo nám les ponúka. Naopak, vychádzajúc z platných lesných hospodárskych plánov a z korektných a presných údajov pri tvorbe ročných plánov ťažieb dokážeme koordinovať a optimalizovať všetky postupy tak, aby sme za čo najnižšie náklady dosiahli čo

O novej obchodnej politike

Jozef MARKO

Rozhovor s obchodným riaditeľom š.p. LESY SR Ing. Davidom Némethom

najvyšší efekt. Vygenerujeme vyšší zisk z predaja dreva a budeme tak môcť viac finančných prostriedkov ako doteraz investovať do lesa a v prospech lesa. To je náš hlavný cieľ.

Spomenuli ste, že Lesy SR chcú obchodovať len s korektnými obchodnými partnermi, to znamená s tými, ktorí načas platia za dodávky dreva v požadovanom množstve a kvalite. Náš podnik ale eviduje značný objem pohľadávok po lehote splatnosti. Ako chcete riešiť tento problém?

- Opäť ste mi vlastne nahrali na smeč, pretože ďalším princípom, o ktorom chceme hovoriť, je práve minimalizácia rizika vzniku nezaplatených záväzkov bonitáciou zákazníkov. Bonitu každého súčasného alebo potenciálneho zákazníka dokážeme určiť na základe vyhodnotenia informácií z verejne prístupných zdrojov a vyhodnotenia doterajších skúseností našich obchodníkov s daným klientom podľa presne stanovených kritérií. Bonita zákazníka bude určujúca pre uplatnenie ďalšieho kľúčového nástroja našej obchodnej politiky – stanovenia výšky úverového limitu, teda dlžnej čiastky, do výšky ktorej bude môcť kupujúci odoberať od nás tovar za predpokladu, že dodržiava presne stanovené termíny platieb za drevo. Prekročenie úverového limitu zákazníkom bude možné len na základe individuálneho prehodnotenia jeho bonity.

Tento systém však môže byť efektívny len v tom prípade, ak všetky organizačné zložky nášho podniku budú postupovať jednotne v obchodných vzťahoch pri zákazníkoch s nadregionálnou pôsobnosťou.

- V novej smernici je pevne zakotvený aj princíp jednotného systému riadenia obchodu a logistiky, ktorý neznamená, že by sme chceli z centra obmedzovať právomoci a kompetencie riaditeľov odštepňoch závodov pri uzatváraní zmluvných vzťahov so zákazníkmi. Novou kategorizáciou zákazníkov

na lokálnych, regionálnych, globálnych a centrálnych, ktorí budú predstavovať iba výnimky v prípade, že si sami vyžadujú, aby zmluvy s nimi podpisoval generálny riaditeľ, novým systémom obchodných zmlúv – rámcových kúpnych zmlúv, kúpnych zmlúv a dohôd o dodávkach, ako aj novým zedefinovaním kompetencií pri podpisovaní obchodných zmlúv a koordinácii vzťahov so zákazníkmi, naopak postupne posilníme právomoci riaditeľov odštepňoch závodov a regionálnych

manažérov, ktorí ale budú musieť v plnom rozsahu rešpektovať dohodnuté pravidlá. Ich dodržiavanie budeme môcť účinne kontrolovať aj vďaka novému informačnému systému.

Ako tieto zábery korešpondujú s rozhodnutím, ktorým ste znížili počet regionálnych manažérov z piatich na štyroch?

- Z hľadiska počtu veľkých zákazníkov a ich teritoriálnej pôsobnosti sa nám javí rozdelenie kompetencií regionálnych manažérov do štyroch oblastí Slovenska ako optimálne. Prioritnou úlohou regionálnych manažérov bude predovšetkým zabezpečenie obchodovania s veľkými zákazníkmi pomocou koordinácie odštepňoch závodov od plánovania až po realizáciu dohodnutých a zazmluvnených dodávok dreva. Samozrejme, chceme aby ďalej monitorovali aj uzatváranie lokálnych obchodov na úrovni odštepňoch závodov.

Pozitívnym signálom pre našich obchodných partnerov môže byť aj začiatok obchodovania s drevom Lesov SR na parkete Komoditnej burzy Bratislava, pretože burzové orgány znamenajú vo svete štandardnú záruku transparentného a kontrolovaného

„Prioritnou úlohou regionálnych manažérov bude predovšetkým zabezpečenie obchodovania s veľkými zákazníkmi“

spôsobu obchodovania s akoukoľvek komoditou. Čo si od tohto na Slovensku nového spôsobu predaja dreva sľubujete?

- Presne to, čo ste povedali. Tento spôsob predaja drevnej hmoty má však aj ďalšie výhody. Máme stopercentnú záruku platby za dodávky prostredníctvom záručno-zúčtovacieho systému komoditnej burzy, platbu za dodávku dreva dostaneme hneď po odobratí a odsúhlasení kvality tovaru a čo je pre nás takisto osobitne dôležité – získame objektívny pohľad na úroveň trhovej ceny. ●

Musíme sa naučiť zaokrúhľovať „po európsky“

Peter GOGOLA

Rozhovor s Ing. Jánom Čavojským, vedúcim Odboru marketingu a CRM

Ing. Ján Čavojský

Vláda vo februári vydala nariadenie č.86, týkajúce sa klasifikácie surového dreva. Ako bude toto nariadenie uplatňované v podmienkach š.p. LESY SR?

Nariadenie vlády SR č. 86/2005 bolo prijaté v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ a povinnej aproximácii zákonov EÚ členskými štátmi, v tomto prípade Smernice Rady č.68/89/EHS z 23.januára 1968 týkajúcej sa klasifikácie surového dreva. Toto nariadenie nadobudlo účinnosť 1. mája 2005.

Účelom vydania a preberania Smernice členskými štátmi EÚ bolo zjednotiť klasifikáciu surového dreva pri jeho obchodovaní a zostavovaní štatistiky v členských štátoch na základe jednotných pravidiel tu definovaných

S trochou humoru by som to definoval: raz meraj a dvakrát piš. Raz odmerať, dvoma spôsobmi vypočítať a zaevidovať.

ako „klasifikácia v EHS“. Surové drevo sa nesmie obchodovať na spoločnom trhu „klasifikované ako EHS“, ak nespĺňa jednu z ustanovených klasifikácií v prílohe smernice. Členské štáty môžu používať klasifikáciu EHS ako povinnú pre predaj časti alebo celej svojej produkcie dreva. Vzhľadom na národné zvyklosti a špecifiká v obchodovaní majú viaceré členské štáty naďalej vlastné národné klasifikácie (STN v SR, Rakúske obchodné uzávanie v Rakúsku, Doporučená pravidlá pro měření v ČR) a v platnosti je aj európska norma (EN

z roku 1997), ktorú členské štáty preberajú do svojej sústavy noriem. V SR bola prevzatá a je platná ako STN EN 1315 od roku 2003. Existencia sústavy EN je vlastne zdokonalením zastaralej a takmer nepoužívanej Smernice z roku 1968, no ani tieto normy (EN) neboli členskými štátmi jednoznačne prijaté a naďalej sa v obchode s drevom riadia národnými normami. Tieto však v časti meranie dreva (zaokrúhľovanie priemerov nadol) korešpondujú so Smernicou aj s EN. Súčasnú situáciu na Slovensku, keď prebieha revízia národných noriem a absentujú súborné pravidlá akceptovateľné oboma stranami (producent – spracovateľ) skomplikovalo Nariadenie vlády č.86 najmä svojím termínom účinnosti. Pripravované Pravidlá pre triedenie dreva v SR spracovávané LVÚ vo Zvolene zakotvia zmeny vyplývajúce z nariadenia vlády č.86 do národných noriem STN 48 0055 a 480056. Spôsob implementácie pre OZ bude vydaný po schválení týchto Pravidiel pravdepodobne do konca júna 2005.

Medzi termínom účinnosti Nariadenia vlády č.86 a termínom vydania Pravidiel pre triedenie dreva v SR existuje istý nesúlad. Ako majú zamestnanci postupovať? Vydali ste pre OZ nejaké zjednocujúce pokyny?

Áno, samozrejme. Stručne ich zhrniem do niekoľkých bodov:

spôsob merania dĺžok sa nemení – § 4, bod 2 Nariadenia vlády č.86, podľa ktorého sa dĺžka zaokrúhľuje na celé decimetre nadol - v súčasnosti nemáme pre tento spôsob zodpovedajúce tabuľky objemu dreva. Používané Tabuľky objemu dreva merané s kôrou sú pre listnaté drevíny členené po 10 cm, u väčších dĺžok po 50 cm a pre ihličnaté drevíny sú členené po 25 cm, u väčších dĺžok po 50 cm. Stúpanie dĺžok je taktiež zvyčajne dohodnuté medzi predávajúcim a kupujúcim v kúpnych zmluvách na základe technologických možností a výrobného programu kupujúceho (Pripravované Pravidlá pre triedenie dreva v SR so stúpaním po 10 cm u ihličnatého dreva neuvažujú).

pri meraní hrúbky sa zaokrúhľuje nadol - § 5, bod 5, z oboch meraní bez zaokrúhľovania sa vypočíta aritmetický

priemer a zaokrúhli sa na celé centimetre nadol. Tento spôsob merania a zaokrúhľovania priemerov budú všetky OZ bezpodmienečne používať od 1.5.2005 pri výrezoch ihličnatých a listnatých I.-III. tr. akosti, pri surových kmeňoch ihličnatých aj listnatých ako aj prípadne ďalších sortimentoch, ktorých objem sa zisťuje Huberovou metódou. Netýka sa to dreva, ktorého objem sa zisťuje v priestorových metroch a prostredníctvom hmotnosti (prepočet z atro a lutrotony).

klasifikácia surového dreva podľa hrúbkových stupňov sa nemení - § 8 neudáva možnosť zatriedovania podľa stredovej hrúbky v kôre - v súčasnosti v podstate jediný bežne používaný spôsob, okrem merania odkôrnennej ihličnatej guľatiny u kupujúceho. Ceníkové ceny na 2.Q sú stanovené podľa hrúbkových stupňov udávaných v kôre, k čomu sa viažu aj kúpne zmluvy. Z tohto dôvodu minimálne do skončenia 2.Q 2005 zostáva spôsob klasifikácie hrúbkových stupňov ako doteraz, t.j. podľa zistenej stredovej hrúbky v kôre. LVU vo Zvolene v súčasnosti spracováva tabuľky odpočtu na kôru, ktorá bude použitá pre zatriedovanie sortimentov do hrúbkových stupňov bez kôry. Tabuľky budú súčasťou Pravidiel pre triedenie dreva v SR.

označovanie surového dreva sa nemení - § 10 uvádza povinnosť označovania surového dreva – sortimentov uvedeným spôsobom, ak sú vyrábané podľa „klasifikácie EHS“. Nakoľko surové drevo vyrábame a predávame podľa národnej normy STN 48 0055 a STN 48 0056, zostáva v platnosti označovanie doteraz používaným spôsobom (STN 48 0050 a vyhl.č.244/1997)

Čo teda vyplýva z implementácie spomínaných legislatívnych noriem?

Z uvedeného vyplýva, že spôsob zaokrúhľovania nameraných hrúbok nadol je platný od 1.5.2005 a je zároveň jedinou zmenou oproti doterajšiemu spôsobu merania a triedenia dreva do vydania Pravidiel pre triedenie dreva v SR. Pri inventúre dreva je teda zisťovaný len rozdiel z iného spôsobu zaokrúhľovania hrúbok.

Ako sa to premietne do spôsobu vykonania inventúr ?

S trochou humoru by som to definoval: raz meraj a dvakrát piš. Raz odmerať, dvoma spôsobmi vypočítať a zaevidovať. Podrobný postup pre vykonanie inventúry a stanovenie účtovných rozdielov z inventúry je obsahom listu Inventúra drevných zásob - vykonanie č. 3484/210/2005 zo dňa 15.4.2005.

Ďakujem za rozhovor. ●

Články dopĺňujúce informácie odprezentované v rozhovore s obchodným riaditeľom š.p. Lesy SR Ing. Dávidom Némethom:

Viac o prístupe k zákazníkom

Jozef MARKO

Ing. Berty Ondrišovej, manažérky Lesov SR pre CRM (Customer Relationship Management) a SCM (Supply Chain Management) sme sa opýtali, ako chce náš podnik ďalej skvalitňovať prístup k zákazníkom a obchodné vzťahy.

„CRM znamená aktívne vytváranie, rozvoj a udržiavanie dlhodoboprospesných vzťahov so zákazníkmi, kde jeho hlavnými prvkami sú ľudia, procesy, technológie a dáta. Zavedenie CRM vedie k bezproblémovému priebehu obchodných procesov, prináša viac individuálnych kontaktov so zákazníkmi, viac času na zákaz-

níka, umožňuje odlišiť sa od konkurencie, vylepšiť image podniku, prístup k informáciám v reálnom čase, spoľahlivé a rýchle predpovede, komunikáciu s marketingom, odbytom a službami, rast efektivity tímovej práce ako aj k rastu motivácie pracovníkov. Prínosov CRM je teda viac a vyplývajú aj z toho, že CRM je prierezoivá disciplína, ktorá sa dotýka prakticky všetkých súčasť fungovania podniku.

V súčasnosti sa nachádzame v prípravnej fáze projektu CRM, v ktorej zostavujeme projektový tím. Ten bude potrebné skôr ako začne

pracovať na samotnej realizácii projektu zauditovať, teda identifikovať tréningové potreby tímu. Následne nás čaká prvá fáza projektu – samotný audit CRM, teda zhodnotenie východiskovej situácie v oblasti zamestnanosti, procesov, informačných technológií a administratívy. Po skončení a vyhodnotení auditu stanovíme diferencie medzi aktuálnym a cieľovým stavom pre jednotlivé oblasti a spracujeme stratégiu, v ktorej zadefinujeme ciele CRM a nástroje na ich dosiahnutie, ktoré budeme v záverečnej fáze implementovať do praxe.“ ●

Viac o obchodovaní na burze

„Po dlhej príprave sme začali oficiálne obchodovanie dreva a drevnej hmoty z vybraných odštepných závodov Lesov SR prostredníctvom verejného a regulovaného trhu burzy 25. apríla tohto roka. Obchodovanie dreva na oficiálnom trhu KBB prinesie hneď niekoľko výhod.

Obchodovanie prebehne na základe trhovej ceny dosiahnutej na parkete burzy. Spôsob obchodovania bude transparentný a kontrolovaný pod dohľadom burzových orgánov. Za veľmi dôležité považujem, že 100 % záruka platby za dodávku dreva ihneď po odobratí a odsúhlasení kvality tovaru. Zároveň využitím štandardných mechanizmov obchodovania na burze dôjde k odľahčeniu administratívneho aparátu pri predaji drevnej hmoty Lesov SR, š.p. Nezanedbateľnou výhodou je aj verejná dostupnosť oficiálnej trhovej ceny dreva pre širokú verejnosť, pretože konkrétne podmienky a ceny v jednotlivých návrhoch je možné nájsť na internetovej stránke www.kbb.sk. Okrem toho je priebeh obchodovania, dodávky a fakturácie presne popísaný v príručke pre obchodovanie s drevom takisto na webovej stránke burzy.“ ●

Ing. Ivana Poliačika, generálneho sekretára Komoditnej burzy Bratislava sme sa opýtali, aké sú výhody obchodovania dreva na oficiálnom burzovom trhu.

Permanentné reorganizácie po roku 1989 spôsobili, že na jednotlivých úrovniach riadenia štátnych lesov rušením funkčných miest dochádzalo postupne k nespočetným kumuláciám častokrát nesúvisiacich činností bez toho, aby boli popísané a jasne stanovené zodpovednosti a kompetencie jednotlivých pracovníkov. Organizačnou analýzou v š.p. Lesy SR dospeli v minulom roku odborníci k zisteniu 197 rôznych kumulácií funkcií. „Nie všetky kumulácie však bolo možné zistiť, v skutočnosti ich bolo oveľa viac,“ hovorí Ing. Miroslav Borsek, vedúci Odboru manažmentu kvality a kontroly š.p. Lesy SR. PhDr. Petr Balej, vedúci expertnej skupiny zo spoločnosti Transform dodáva: „Pritom nešlo o špecifický problém Lesov SR. Po roku 1989 vo všeobecnosti chýbal vo firmách popis činností jednotlivých zamestnancov, ťažko bolo možné identifikovať, kto čo vykonáva. Vo firmách chýbali silné organizačné útvary, ktoré by boli schopné procesne popísať činnosti, vzťahy, zodpovednosti, kompetencie a toky dokumentov.“ S obidvoma odborníkmi sme hovorili o tejto problematike vo vzťahu k novému kľúčovému postaveniu OLH a k previazanosti na novo formovaný obchodno – logistický systém v našom podniku.

NAJLEPŠIE ROZPRACOVANÁ POZÍCIA OLH

Na úvod nás zaujímalo, v akom štádiu je popis činností, procesov, organizačných vzťahov a zodpovedností v Lesoch SR. „V súčasnosti je popis a model podniku ucelene pripravený s tým, že vzhľadom na čas, ktorý sme mali zatiaľ k dispozícii, sú niektoré činnosti popísané detailne aj s novými princípmi a niektoré rámcovo. Vychádzali sme z toho, že prioritu dostala potreba lesa a posun pozície OLH bližšie k lesu. Práve činnosť a postavenie OLH v systéme sú preto najlepšie rozpracované,“ uvádza nás do problematiky P. Balej. Podľa M. Borseka sú za podrobnými popismi činností a procesov ukryté stovky hodín práce tímu ľudí nielen z generálneho riaditeľstva a z externej firmy, ale aj z odštepných závodov a lesných správ. Celá problematika bola pritom niekoľkokrát prediskutovaná s riaditeľmi odštepných závodov a ich poradnými tímami, postavenie OLH a kompetencie všetkých zamestnancov lesných správ sú popísané v ich pracovných náplniach. „Pre túto chvíľu preto považujeme túto otázku za uzatvorenú. Napriek tomu máme informácie z prevádzky, že ešte nie je všetkým úplne jasná. Preto by som rád stručne zopakoval, že vedúci lesnej správy je nadriadený svojim technikom, OLH a lesníkom a OLH nie je nadriadený lesníkovi.“

Očakávaný prínos už v tomto roku

Jozef MARKO

Petr Balej

Miroslav Borsek

S Miroslavom Borsekom a Petrom Balejom o obchodno-logistickom systéme.

KVALITNÝ PLÁN ZÁKLADOM ÚSPESNEHO OBCHODU

OLH má kľúčové postavenie okrem iného aj vo väzbe na obchodno – logistický systém. „Skutočne platí, že kvalitný plán je základom úspešného obchodu. V procese plánovania je nutné optimálne naplánovať výrobu, teda zdroje, ktoré máme v porastoch k dispozícii, ďalej finančné náklady a v poslednom rade aj tržby za drevo. Ak ale chceme správne plánovať, potrebujeme ako východisko korektné údaje a tu je mimoriadne dôležité postavenie OLH, ktorý v rámci vyznačovania ťažieb kvalitnou sortimentáciou porastov musí zadávať do systému správne prvotné údaje,“ zdôrazňuje M. Borsek. Celý systém plánovania v Lesoch SR je už podrobne popísaný v jednotlivých činnostiach a procesoch. „Problém je v tom, že doteraz boli plány ťažieb, plány nákupu služieb, ekonomicko – finančné plány a plány predaja tvorené osobitne bez presného metodického a dátového prepojenia. V súčasnosti je ale možné vďaka informačným technológiám tieto plány vzájomne prepojiť tak, aby na seba nadväzovali. Prvotný vstup do systému plánovania výroby, ekonomiky a predaja zabezpečuje práve OLH. Pokiaľ sa nám podari sústavu týchto plánov prepojiť a podporiť informačným systémom, vytvoríme kvalitný základ celého obchodno – logistického systému,“ dopĺňa kolegu P. Balej.

LOGISTIK BUDE HLAVNÝM ČLÁNKOM

Na OZ Prievidza sa podarilo vďaka kvalitnému zadávaniu údajov do systému dosiahnuť prvé pozitívne výsledky, ktoré už priamo napomáhajú pri

efektívnom riadení výroby, obchodu a logistiky. O celkovom dopade na obchod s drevom je ale podľa P. Baleja predčasné hovoriť, pretože celý obchodno – logistický systém sa skladá z viacerých blokov. Okrem plánovania sú to vzťahy so zákazníkmi a predaj. Ďalej nákup služieb pestovnej a ťažobnej činnosti. Stredobodom systému je logistický plán, prostredníctvom ktorého sú koordinované výrobné činnosti a tie predstavujú posledný blok obchodno – logistického systému. Zaujímalo nás, aké postavenie má mať v tomto systéme logistik na ústredí odštepného závodu. P. Balej: „Logistik na ústredí odštepného závodu bude tým hlavným článkom, ktorý spracuje operatívne vstupy do vzájomných súvislostí

– do tzv. logistického plánu. Prakticky bude využívať informácie z plánu ťažby, plánu predaja a bude koordinovať požiadavky na nákup služieb. Do obchodno – logistického plánu zapracuje operatívne vstupy z procesu ťažby a dodávok. Jeho úlohou má byť konsolidácia všetkých týchto informácií tak, aby výroba bola čo najproduktívnejšia a najefektívnejšia.“ M. Borsek dodáva, že nielen OZ Prievidza, ale aj ďalšie odštepné závody prešli na novú organizačnú štruktúru ústredí OZ. „Pri dodetailizovaní činností a procesov a zadefinovaní pracovných náplní na obchodno – logistickom úseku odštepného závodu sme spolupracovali okrem pilotného OZ Prievidza aj s kolegami v Prešove, ktorí prešli na novú organizačnú štruktúru od 1. mája tohto roka.“

JE TO AKO S AUTOM

„Konkrétne a viditeľné efekty v reálnom fungovaní firmy môžeme očakávať až po zavedení množstva ďalších komponentov celého systému do praxe. Viete, je to ako s autom. Môžeme mať vyrobený a odskúšaný napríklad karburátor, môžeme mať vyriešenú palivovú sústavu, ale pokiaľ nemáme kolesá a volant a ďalšie súčiastky, tak nám to auto nepôjde. My v súčasnosti finalizujeme hlavné komponenty celého obchodno – logistického systému. Napriek tomu, že nebol vybraný dodávateľ nového informačného systému predpokladám, že v tomto roku budú tieto hlavné komponenty implementované a to naše pomyselné auto sa skutočne rozbehne s viditeľnými výsledkami,“ hovorí na záver stretnutia P. Balej. ●

PODLAVICKÉ VÝMOLE

Ján MIČOVSKÝ

100 rokov od významného lesníckeho počínu

Po zalesnení (1905)

Dnes už vieme zreteľne pomenovať hodnoty lesa. Produkčné a najmä tie ďalšie. Sú to silné tromfy v dialógu lesníkov so spoločnosťou. Silné, ale nedostatočné! Hovoria totiž „len“ o biologickom a ekonomickom význame našej profesie. Dnes nám však treba dovidieť ešte ďalej - na kultúrny rozmer lesníctva. Rozmer, ktorý tu je a ktorý bude malá guľička menom Zem potrebovať stále viac. V našej moci je totiž ponúkať nielen drevo, kyslík, pôdu a vodu, ale aj poznanie, že sila lesníckej práce vstupuje do každodenných príbehov sveta a mení tak nielen jeho biologické parametre, ale aj - človeka samotného.

Práve toto mi napadlo pri slovách Prof. Ing. Dušana Zachara, DrSc., ktorými sa veľmi pôsobivo prihovril pestrému auditióriu lesníkov, pedagógov, ochranárov, múzejníkov a úradníkov, stretnuvších sa na odbornom seminári venovanom stému výročiu zalesneniu Podlavických výmoľov pri Banskej Bystrici. Tento verejnosti málo známy počín lesníkov zvrátil na začiatku XX. sto-

Výmole pred zalesnením (1898)

ročia zhubný proces na zdegradovaných pôdach v okolí Podlavíc tak úspešne, že dnes už v lesnom teréne nik nerozozná, že tu pred sto rokmi bola len mŕtva zem. Pozoruhodná hrúbka humusu, ktorá sa tu vytvorila vďaka obtiažne založenému porastu, svedčí o schopnosti lesníkov prinavracieť Zemi život. Je to pre planétu, na ktorej sa denne strácajú hektáre lesa a tony zeme veľmi dôležitá správa.

Na seminári, ktorý príhovorom otvoril generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš, vystúpili okrem Profesora Zachara aj špecialista podniku na ochranu lesa Ing. Ján Kovalčík, CSc., nestor slovenských ochrancov prírody Ing. Július Burkovský a riaditeľ Mestských lesov v B. Bystrici Ing. Roman Rosiar.

Na Slovensku je viacero miest, kde sa lesníkom podarilo úspešne zalesniť zničené pôdy, napríklad Periská pri Brezovej pod Bradlom, či krasové pôdy v okolí Hrhova. Podlavické výmole sú však jedinečné práve kom-

plexnosťou evidencie vykonaných prác, čo tejto lokalite prepožičiava punc stredo európskeho významu.

Po prednáškovej časti sa účastníci presunuli na Podlavické výmole, kde ich privítal a po náučnom chodníku viedol Ing. Eduard Apfel z Mestských lesov. Seminár potom pokračoval užitočnou diskusiou, na ktorej vystúpili Prof. Ing. Ľubica Šmelková, CSc. a doc. Ing. Karol Gubka, CSc. z Lesníckej fakulty, ako aj Ing. Anna Tučeková, PhD. z Lesníckeho výskumného ústavu. Profesor Zachar, ktorý je medzinárodne uznávaným odborníkom v oblasti pôdnej erózie a ktorý Podlavickým výmoľom venoval značnú časť svojej vedeckej práce navrhol, aby sa na tomto mieste vytvoril demonštračný objekt, ktorý by bol zaradený medzi lesnícke pamätníky.

Seminár k storočnici zalesnenia Podlavických výmoľov zorganizovali LESY SR, š.p. v spolupráci s Mestskými lesmi v Banskej Bystrici dňa 29. apríla 2005. ●

Dušan Zachar a Karol Vinš

Vydrovská dolina: Rok 2

Ján MIČOVSKÝ

S dobrým počasím a s vagónikmi plnými pasažierov Čierneho Balogu, ktorí budovanie skanzenu zabezpečujú popri plnej prevádzke svojho kalamitou skúšaného závodu. Následné vystúpenia **Mišky Galvánkovej**, šéfky Občianskeho združenia VYDRA i riaditeľa lesnej železnice **Aleša Bílka** len potvrdili, že dobrá spolupráca prináša úžitok každému, no predovšetkým návštevníkom tohto jedinečného miesta.

Zľava: **Ivana Špiláková**, **Michaela Galvánková**, **Aleš Bílek**

Medzi hosťami dňa už tradične nechýbal **Milan Marčok**, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja. Práve vďaka jeho pomoci podporil Karlovarský kraj z Českej republiky budovanie Lesníckeho skanzenu finančnou čiastkou 220 tis. Kč.

Po symbolickom otváracom seknutí sekerkou, ktorému sa **Ivana Špiláková** vtipne vyhla v prospech **Aleša Bílka**, nasledoval pre približne 400 návštevníkov kultúrny program s možnosťou prehliadky otvorenej trasy Lesníckeho skanzenu. ●

Po symbolickom otváracom seknutí sekerkou, ktorému sa **Ivana Špiláková** vtipne vyhla v prospech **Aleša Bílka**, nasledoval pre približne 400 návštevníkov kultúrny program s možnosťou prehliadky otvorenej trasy Lesníckeho skanzenu. ●

Priznáme „rezervy“ ?

Ján MIČOVSKÝ

Zlepšenie výsledkov hospodárenia je v každom čase i priestore témou výsostne pozitívnu. Napriek tejto axióme sa na zlepšenie hospodárskeho výsledku závodu nad rámec plánu možno pozrieť rôznym spôsobom. Napríklad aj tak, že vedenie závodu môže v ňom vidieť ohrozenie svojej budúcej výhodiskovej pozície: „Tohto roku hospodársky výsledok zlepšime a na budúci rok to máme v pláne! Alebo: „My sme tržby zlepšili, susedný závod nie a aký je rozdiel medzi nami? Žiadny!“ Sú to virtuálne poznámky, no čerpajú z reality. Možno práve z takéhoto poznania vychádzali tvorcovia usmernenia, ktorým sa pre priznanie časti 14. platu stanovili zaujímavé pravidlá. Pôjde o podnikovú súťaž, v ktorej sa 20 % „podielov“ rozdelí medzi 10 najlepších závodov, a to na základe oproti plánu zlepšených výstupov. Nemusí ísť pri tom o malú čiastku - pre porovnanie: Vlni tých 20 % predstavovalo 10 miliónov korún! Teda „priznanie“ rezerv a z toho vyplývajúce zlepšenie ukazovateľov sa výrazne odrazí na príjme zamestnancov takto hospodáriaceho závodu. Pre vyhodnotenie tejto „súťaže v zlepšení plánovaných výstupov“ boli stanovené exaktné ukazovatele a zároveň systém ich vyhodnotenia na základe prísudných váh. Táto logická a vcelku jednoduchá konštrukcia, vychádzajúca z platnej Mzdovej smernice podniku Sm E 002, má šancu pomôcť narušiť možné stereotypy v mysliach vedúcich pracovníkov. Trocha otvorenou otázkou ostáva formulácia niektorých kritérií, najmä vo vzťahu k porovnávacej základni. Je rozdiel, ak napríklad ukazovateľ, ktorý hovorí o náraste výmery LPF pripadajúcej na 1 THP za posledný rok vyhodnotíme na závode, ktorý má radikálny rez už dávnejšie za sebou, ako tam, kde sa tak stalo práve v hodnotenom období. „Oneskorenci“ tu získajú nezaslúženú výhodu. Aj napriek tejto výhrade je potrebné nový systém rozdeľovania časti 14. mzdy jednoznačne privítať, pretože zaujímavým spôsobom motivuje k tomu, čo bolo doteraz výhodnejšie nepriznávať. ●

Z ČESKÝCH A MORAVSKÝCH LESOV

**Generálním ředitelem
Lesů ČR, s.p.,
je Ing. Vladimír Blahuta**

Jiří JUNEK

Ministr zemědělství ČR Ing. Jaroslav Palas (ČSSD) jmenoval 22.4.2005 novým generálním ředitelem státního podniku Lesy ČR Ing. Vladimíra Blahutu. Sdělo to ministerstvo zemědělství. Blahuta zastával funkci výrobního ředitele a vedl podnik po odvolání předchozího šéfa Ing. Kamila Vyslyšela.

Nový ředitel Lesů ČR uspěl ve výběrovém řízení, které zajišťovala personálně-poradenská agentura. Jeho jmenování ministr projednal s předsedou dozorčí rady Lesů ČR Petrem Zgarbou. Ten Palase nahradil v nové vládě, kterou vede Jiří Paroubek (ČSSD). Do výběrového řízení, které MZe zveřejnilo koncem března na internetu, se přihlásilo sedm zájemců. Podle informací ministr Palas dostal seznam čtyř kandidátů. Mezi nimi byl vedle Blahuty bývalý náměstek MZe Ing. Pavel Rybníček, podnikatel a manažer Ing. Vít Zgarba a bývalý ředitel Vojenských lesů Ing. Radek Placanda. Po uchazečích ministerstvo požadovalo prověrku Národního bezpečnostního úřadu pro stupeň tajné, popřípadě doklad o zahájení řízení k prověrce. Kandidát měl mít nejméně desetiletou praxi ve významné řídicí funkci. Posledního generálního ředitele Vyslyšela odvolal Palas 19. ledna t.r. s cílem zklidnit rozbuřenou situaci v lesním hospodářství. LČR pod Vyslyšelovým vedením učinily několik rozhodnutí, která vyvolala odpor lesnických firem. Podnikatelům se nelíbil hlavně způsob, jakým se státní podnik rozhodl měnit smlouvy na práce v lesích. LČR změny zdůvodňují snahou dostat se více k ziskům z obchodu se dřevem. LČR loni podle předběžných výsledků zvýšily hrubý zisk před použitím rezerv o 129 procent na 655 milionů korun. Výnosy zvedly o tři procenta na 6,08 miliardy Kč. Zaměstnávají téměř 3400 lidí. ●

Štátny podnik Lesy SR spravuje prostredníctvom odštepných závodov po celom Slovensku viac ako 600 ubytovacích zariadení rôzneho typu – od tých, ktoré sú schopné privítať a postarať sa aj o najnáročnejších hostí, ako je napríklad Kaštieľ v Palárikove, až po jednoduché chaty, ukryté hlboko v lesoch, bez vody a elektriny, ako stvorené pre dobrodruhov a pravých milovníkov prírody. Ambíciou nového Strediska Turizmus, vytvoreného 1. januára tohto roka, je znížiť stratu z prevádzkovania týchto zariadení. O tom, akým spôsobom chcú „turisti“ tento cieľ dosiahnuť, sme hovorili s vedúcim projektového tímu Turizmus Ing. Jánom ŠARIKOM.

- Odpoveď znie jednoducho – cieľným marketingom, propagáciou zariadení, orientovaním sa na potenciálnych klientov. Už prvé mesiace od vytvorenia strediska nás ale presvedčili, že vôbec nepôjde o jednoduchú prácu. Sme ešte len na začiatku, ale trúfam si povedať, že turizmus a turistika nebude na Slovensku stagnovať. Naopak, stane sa prosperujúcim odvetvím. Našou prvoradou úlohou musí byť etablovanie sa v myslení ľudí a skvalitnenie nášho prístupu k zákazníkom na všetkých úrovniach.

Podme k tej prvej časti úlohy Strediska Turizmus. Ako chcete dostať širokú ponuku ubytovacích služieb Lesov SR do povedomia širokej verejnosti?

- Viacerými informačnými kanálmi. Začali sme zapracovaním našich zariadení do hotelových lexikónov Slo-

„Skvalitníme prístup k zákazníkovi!“

Rozhovor s vedúcim projektového tímu Strediska Turizmus Ing. Jánom Šarikom

Jozef MARKO

venska, ktoré majú aj všetky ambasády. Podarilo sa nám aktualizovať mapu našich ubytovacích kapacít s komplex-

nými a prehľadnými informáciami. Prezentujeme sa aj v regionálnych bulletinoch a na najnavštevovanejších špecializovaných internetových stránkach. Najnovšie pripravujeme prezentáciu v Palárikove, v rámci ktorej predstavíme naše zariadenia nielen cestovným kanceláriám a agentúram, ale aj našim možným budúcim klientom a partnerom.

Lenže cestovných agentúr a kancelárií je na Slovensku ako maku. Čím sa chcete presadiť v silnej konkurencii?

- Sme si veľmi dobre vedomí toho, že ak chceme uspieť, musíme zaujať niečím originálnym. Podľa nášho názoru môžeme ponúknuť to, čo nikto iný na tomto trhu – oddych v lese spojený so zážitkom. Okrem klasického relaxu teda ponúkame klientom niečo navyše – napríklad polovačku. Konkrétne v tomto smere vôbec nebolo ľahké nájsť cestu, ktorou by sme uspokojili predstavy polovných hostí,

„Sme si veľmi dobre vedomí toho, že ak chceme uspieť, musíme zaujať niečím originálnym. Podľa nášho názoru môžeme ponúknuť to, čo nikto iný na tomto trhu – oddych v lese spojený so zážitkom.“

neobmedzili výkon práva lovu a neuzatvárali sa pred návštevníkmi, ktorí by radi využili naše zariadenia. Som rád, že sa nám to podarilo v spolupráci s našimi kolegami

z odboru Poľovníctva a rybárstva na generálnom riaditeľstve.

Ďalej ste hovorili o nevyhnutnosti skvalitnenia prístupu k zákazníkovi.

- A tu sme museli začať auditom. Nebolo fyzicky možné zauditovať všetky ubytovacie zariadenia, podarilo

sa nám uskutočniť audit 222 ubytovacích zariadení, ktoré sme rozdelili podľa určitých kritérií do piatich kategórií – L (luxusné), A (v atraktívnom prostredí a s dobrým technickým vybavením), 1 (vyšší štandard s teplou vodou a sprchou), 2 (bežný štandard s elektrinou a tečúcou studenou vodou) a 3 (nižší štandard bez vody a elektriny).

Pokiaľ viem, zatiaľ je na Stredisku Turizmus delimitovaných päť ubytovacích zariadení. Ktoré sú to a prečo ich nie je viac?

- Opäť sme museli niekde začať a začali sme rodným striebrom Lesov SR – piatimi najväčšími ubytovacími zariadeniami hotelového typu – Kaštielom v Palárikove, Poľovníckym zámkom v Topoľčiankach, Horským hotelom Pusté Pole, Hotelom Lesník v Turčianskych Tepliciach a Loveckým zámkom Antonstál pri Nemšovej. Pre zaujímavosť, týchto päť zariadení v roku 2003 vyrobilo stratu takmer 12 miliónov korún, v roku 2004 niečo vyše 10,9 milióna korún. Našou úlohou v tomto roku je, aby sme túto stratu znížili na 3,0 mil. Sk. Postupne máme dosiahnuť minimálne vyrovnané hospodárenie... A postupne delimitujeme na stredisko aj ďalšie zariadenia. Momentálne štyri objekty z OZ Námestovo - RZ Zverovka veľká, RZ Zverovka malá, Šindľovec, Blatná a najbližšie to bude Chata Donovaly. Je to náročný proces, nejde všetko naraz. A to sme len pri preberaní objektov, zatiaľ nehovorím o tom, že viaceré z nich, ak ich chceme ponúkať na komerčnej báze, si vyžadujú financie do opráv a vylepšení.

Ale vráťme sa k skvalitneniu prístupu k zákazníkom. V doterajšej praxi s využívaním a prenajímaním

chát sa objavili prípady, že hostia neplatili za ubytovanie, že boli uprednostňovaní známi ľudia z ústredí jednotlivých odštepných závodov. Súvisí náročnosť prebiehajúcej delimitácie aj so snahou niektorých OZ ponechať si vytypované objekty vo vlastnej správe a nevzdať sa tak tohto pôžitku?

- To nemôžem povedať, pretože doteraz delimitácie prebiehali pokojne, i keď nie vždy boli zo strany odštepných závodov vnímané ako ústretový krok. Čo však povedať môžem je, že chod niektorých zariadení nebol usmerňovaný podľa potrieb a požiadaviek zákazníkov, ale riadil sa predstavami jednotlivcov na odštepných závodoch a ich hostí. A čo sa týka využívania ubytovacích kapacít bez úhrady, to by bolo už dnes veľké riziko, pretože iba pred niekoľkými týždňami začal fungovať nový rezervačný systém.

Ten dokáže takéto nekalé praktiky eliminovať?

- Nový rezervačný systém je koordinovaný a kontrolovaný z centra, máme prehľad o vybavených i nevybavených objednávkach, do databázy sú prijímané iba objednávky s korektné vyplnenými vstupnými údajmi. Systém umožňuje robiť online i offline objednávky a zákazníkovi dáva jedinečnú možnosť vybrať si zo širokej ponuky taký produkt, ktorý mu najviac vyhovuje. To znamená, že cenníky jednotlivých ubytovacích zariadení sú nastavené podľa objektu, izieb alebo dokonca podľa jednotlivých lôžok. V prípade objednávok plnej kapacity ponúka zaujímavé zľavy. Jednoducho, ide o win – win systém, dokáže totiž zabezpečiť obojstrannú spokojnosť. Aj na Stredisko prichádzajú objednávky na ubytovanie sa v objektoch patriacich pod OZ. V prípade ubytovania zákazníka bez úhrady by zod-

povední pracovníci riskovali, že práve v tomto období dôjde objednávka na tento objekt a fažko by asi vysvetľovali v tomto prípade porušenie pracovnej disciplíny, že akosi pozabudli vyznačiť a schváliť objednávku klienta.

Všetci ale vieme, že ak aj s tým najlepším systémom nepracujú zariadenia profesionáli, neprináša požadovaný efekt. Doteraz sa na jednotlivých odštepných závodoch venovali problematike správy ubytovacích zariadení v ich pôsobnosti rôzni ľudia od námestníkov až po asistentky len okrajovo a s rôznymi výsledkami. Neuvažujete s vytvorením systematizovaného pracovného miest na OZ práve pre oblasť turizmu?

- Bolo by skutočne ideálne, keby sa na každom OZ venoval jeden človek iba týmto činnostiam – od prijatia objednávky až po jej vybavenie k spokojnosti zákazníka. Momentálne si to však nemôžeme dovoliť. Dnes je prioritou dosiahnuť, aby ľudia zodpovední za túto oblasť nechápali túto činnosť ako nutné zlo, ale by boli aj finančne motivovaní ku kvalitnej komunikácii s každým potenciálnym zákazníkom. Aby boli schopní aktívne pracovať s internetom, s príslušnou korešpondenciou a s každým telefonátom človeka, ktorý chce využiť naše služby.

Má vôbec zmysel vynakladať tak veľa času a financií na činnosti, ktoré nesúvisia s jadrom podnikania Lesov SR? Nebolo by jednoduchšie všetky tie kaštiele, zámky a zámočky, chaty, atď. predať?

- Každá dobrá firma má vo svojom portfóliu aj také činnosti, ktoré jej síce momentálny efekt neprinášajú, ale v budúcnosti sa môžu ukázať ako dobrá investícia. Myslím, že aj turizmus bude pre Lesy SR práve takouto investíciou. ●

Foto: Jozef MARKO, archív redakcie

Projekt lesnej pedagogiky v š.p. LESY SR

Peter GOGOLA

Lesná pedagogika ako špeciálna forma práce s verejnosťou je reakciou odbornej lesníckej obce na potrebu podať spoločnosti presvedčivý obraz o rozhodujúcom význame lesov pre kvalitu ľudského života. Jej rozvoj v Európe za posledné desaťročia (najmä v nemecky hovoriacich krajinách, ale i v Čechách) zaznamenal úspech a výrazne pomáha ovplyvňovať vzťah verejnosti k prírode.

Skúsenosti kolegov – lesníkov zo zahraničia, ale i naše potvrdili, že lesná pedagogika je najjednoduchšou cestou, ako priblížiť širokej verejnosti prostredie lesa a funkcie lesného hospodárstva. Umožňuje poznávanie a vnímanie prírody všetkými zmyslami formou zážitkového učenia a hier v lese. Lesná pedagogika umožňuje sprostredkovanie človeka s prírodou je určená všetkým – predovšetkým deťom a mládeži, ale aj dospelým, alebo napr. aj telesne postihnutým osobám, len je potrebné sa naučiť porozumieť konkrétnej cieľovej skupine.

Projekt lesnej pedagogiky si kladie za cieľ vybudovať v organizačnej štruktúre š.p. LESY SR ucelený a komplexný systém, nadväzujúci na regionálne členenie odštepných závodov. Úlohou tohto systému má byť plánovitá, organizovaná, sústavná a systematická práca s mládežou.

Prvotným predpokladom fungovania takéhoto systému je vytypovanie vhodných zamestnancov. Keďže v súčasnosti sa nepočíta s možnosťou vytvoriť na jednotlivých OZ systemizovanú pozíciu lesného pedagóga, úspešná realizácia projektu stojí na dobrovoľnom prístupe zamestnancov, ktorí spĺňajú nasledujúce predpoklady:

- Majú k problematike osobnostne blízko (sú prirodzenými pedagógmi)

- Rešpektujú mimoriadne okolnosti tejto práce (práca aj vo voľnom čase)
- Disponujú dostatočnou profesionálnou skúsenosťou (lesnícka prax)
- Sú ochotní svoje súčasné praktické schopnosti a vedomosti doplniť nadstavbovou teóriou (kurzy, školenia)

Títo zamestnanci by prácu lesných pedagógov vykonávali popri svojej hlavnej pracovnej činnosti v rozsahu cca 10 % pracovného času (to znamená pripraviť a uskutočniť dve vychádzky s deťmi mesačne).

Časový harmonogram realizácie projektu

1. etapa – pilotné overovanie (marec – august 2005)

Pilotné overovanie projektu lesnej pedagogiky sa uskutočňuje na OZ Revúca. Tento OZ spĺňa všetky predpoklady pre projekt – riaditeľ OZ Ing. Igor Vizslai je absolventom kurzu lesnej pedagogiky a má prirodzený záujem o prácu s mládežou. Taktiež ďalší traja zamestnanci revúckeho závodu absolvovali kurz lesnej pedagogiky, certifikovaný Ministerstvom školstva SR. Tým je prvotná podmienka – nájsť na úrovni riaditeľstva OZ zamestnancov, ochotných a schopných venovať sa lesnej pedagogike – splnená.

2. etapa – celoplošná realizácia

na úrovni OZ (september 2005 – september 2006)

Po polročnom overovaní uplatnenia lesnej pedagogiky na OZ Revúca bude na základe skúseností doplnený, resp. upravený Manuál lesnej pedagogiky a poskytnutý všetkým OZ. Pilotný projekt bude vyhodnotený a bilancia bude podkladom pre ďalšie rozhodnutia.

Do septembra bude úlohou riaditeľov OZ nájsť v radoch zamestnancov záujemcov, ochotných a schopných pracovať v oblasti lesnej pedagogiky. Na každom OZ by bol takto vytvorený priestor pre prácu dvoch lesných pedagógov. Títo zamestnanci sa v mesiaci september (október) zúčastnia kurzu lesnej pedagogiky, organizovanom ÚVVPLVH vo Zvolene (ak sa kurzu nezúčastnili už v minulosti).

3. etapa – rozšírenie o úroveň LS (október 2006 -)

V tretej etape bude cieľom nájsť na čo najväčšom možnom počte lesných správ zamestnancov, ochotných a schopných plniť popri svojich pracovných povinnostiach úlohy lesného pedagóga.

V radoch zamestnancov š.p. LESY SR je cca 30 absolventov kurzu lesnej pedagogiky. Veľmi aktívni sú okrem revúckych kolegov aj lesní pedagógovia v Čadci, v Trenčíne a ďalších odštepných závodoch. Je pozitívne, že nečakajú na pokyny a sami vyvíjajú aktivitu - nie je dôvod čakať na vyhodnotenie pilotného projektu, každá iniciatíva je vítaná. V dohľadnej dobe budeme riešiť materiálnu a metodickú podporu lesných pedagógov (pomôcky, literatúra, metodické materiály). Na požiadanie pošlem záujemcom e-mailom Manuál lesnej pedagogiky pre LESY SR (autori Marušáková, Gogola). ●

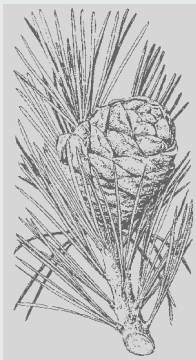

foto: archív redakcie

Malí priatelia lesa na vychádzke s lesnými pedagógmi

Eva GABOVIČOVÁ

Tak, ako sa prebúdzajú jarná príroda, prebúdzajú sa aj práca lesných pedagógov. Nastal čas na lesné vychádzky.

Budúci lesní pedagógovia Ing. Alena Kaššáková a Ing. Eva Gabovičová z Odštepneho závodu Považská Bystrica usporiadali dňa 29. apríla, na záver Mesiaca lesov, vychádzku do prírody pre 18 detí z Materskej školy Prečín. Prostredníctvom zážitkového učenia priblížili školárom pestrosť jarnej prírody. Pri všetkých aktivitách deti boli veľmi vnímavé a nadšené. Svoje pocity z lesnej vychádzky vyjadrili kresbami, ktoré budú prezentované na výstave Poľovníctvo a príroda Nitra 2005.

V priebehu mesiaca majú usporiadať lesní pedagógovia z OZ Považská Bystrica ďalšie dve vychádzky pre deti MŠ a ZŠ.

Ing. Eva Gabovičová je VOR personalista na OZ Považská Bystrica

Prvý kontakt s deťmi – predstavenie v kruhu

Vnímanie prírody sluchom – zvuky z okolia

Pohľad do diviačej obory

Jedna lastovička jar nerobí

Igor VISZLAI

Implementácia projektu lesnej pedagogiky v štátnych lesoch naberá konkrétne kontúry. Po prvých aktivitách (prvej lastovičke) v SZŠ v Hnúšti lesní pedagógovia z OZ Revúca pri príležitosti Mesiaca lesov pripravili pre šesť škôl v Revúcej a okolí svoj program. Žiaci piatich ročníkov základných škôl, resp. primáni (prváci) osemročného gymnázia mohli pri spoznávaní lesa zážitkovou formou zapojiť všetky svoje zmysly. 130 detí napriek nepriazni počasia hravou formou vnikalo do tajov lesného ekosystému. Pritom sme vôbec nechceli suplovať pedagogický zbor škôl, ale ponúknuť im akúsi nadstavbu. Naše snaženie bolo zo strany žiakov prijaté s nadšením a zo strany pedagógov začali diskusie o tom, ako v takýchto aktivitách pokračovať.

Preto sa už dnes pripravujeme na akciu, ktorú chceme pri príležitos-

ti Dňa detí zorganizovať pre družstvá zo škôl zapojených do projektu lesnej pedagogiky. Aby to bolo atraktívnejšie, plánujeme aj formou súťaží podnietiť deti k hlbšiemu zamysleniu sa, *prečo je lístie zelené, prečo má netopier veľké uši, prečo ...* Je známe, že z počutého si človek zapamätá priemerne 5-10 %, z videného 15 %, ale najviac, až 80 % si zapamätá z prežitého. Preto prácu s verejnosťou orientujeme týmto smerom a nemie nime ostať iba pri školop povinnej mládeži. Určité skúsenosti máme už aj s deťmi predškolského veku a prvé

jednania prebehli aj ohľadom práce s dospelou populáciou.

Verím, že skúsenosti, ktoré ako lesní pedagógovia na OZ Revúca nadobudneme, budeme schopní odovzdať v rámci projektu lesnej pedagogiky v podmienkach LSR š.p. ďalej a laickou verejnosťou nebude lesník vnímaný len ako „ten“, ktorý trochu poľuje, trochu kšeftuje s drevom, sem tam niečo urobí aj v lese a viac menej sa venuje len svojim „5F“.

Ing. Igor Vizslai je riaditeľ OZ Revúca

Pozvánka na celoslovenskú výstavu Poľovníctvo a príroda 2005 (15. – 19.6. 2005)

Alojz KAŠŠÁK

KLENOT MEDZI VÝSTAVAMI

Organizovanie výstav v Európe sa stáva pravidlom hlavne v západných krajinách. Výstavy vo Viedni, Budapešti alebo Mníchove sú prezentáciou z väčšej miery len komerčných vystavovateľov a loveckých kancelárií. Tamojšie poľovnícke organizácie sa síce snažia včleniť do programu výstav i ukážky z poľovníckych tradícií a zvyklostí, vo veľkom objeme komerčných činností sa však tieto ukážky strácajú. Márne by sme tam hľadali výsledky starostlivosti alebo vedecké základy poľovníctva a ochrany prírody... Práve preto mnohí odborníci z oblasti poľovníctva na Slovensku tvrdia, že výstava Poľovníctvo a príroda 2005 bude jedinečná a môže byť príkladom ostatným krajinám Európy. Účastníci budú mať možnosť prezentovať výsledky starostlivosti o prírodu pred zahraničím, stretnúť sa s vrcholnými predstaviteľmi medzinárodných poľovníckych organizácií FACE a C.I.C. i s poľovníkmi z rôznych regiónov Slovenska a taktiež odovzdať informácie laickej verejnosti o význame poľovníctva.

PREHLIADKA TROFEJÍ

Zo západnej Európy zaznievajú hlasy, že poľovnícke výstavy sú iba prehliadkou kostí a lebiek ulovených jedincov. Výsledky chovateľských prehliadok však dokazujú, že v rámci väčšiny regiónov na Slovensku sa

prejavuje pozitívny výsledok snaženia poľovníckych a hodnotiteľských komisií OkO-RgO SPZ, zvyšuje sa trofejová kvalita zveri a znižuje počet nesprávne ulovených jedincov. Zlepšuje sa aj štruktúra odlovu a správne sa poukazuje na nedostatky v niektorých regiónoch. Čo uvidíte na výstave? Účasť na celostátnej poľovníckej výstave potvrdili: Poľsko, Bulharsko, Česká republika, Chorvátsko, Slovinsko, Maďarsko, Srbsko a Čierna hora. Každá zo zúčastnených krajín sa bude prezentovať aktuálnymi svetovými rekordmi. Kvalita, početnosť a druhové zloženie slovenských trofejí sa rôzni podľa jednotlivých regiónov. Neboli predložené všetky zlaté a strieborné trofeje zo zveri ulovenej v rokoch 2000-2004, keďže časť z nich ulovili zahraniční poplatkovi hostia a časť slovenských majiteľov trofejí ich na výstavu z obavy pred stratou alebo poškodením nepredložila. Najviac trofejí predložili RgO SPZ Žiar nad Hronom (69), OkO SPZ Levice (64) a RgO SPZ Gemer (57). Veľmi zaujímavá bude aj kolekcia 24 danielích trofejí z OkO SPZ Skalica, jelenie trofeje z OZ Kriváň, OkO SPZ Banská Bystrica, srnce z okresu Komárno, 23 diviáckich kloz z RgO SPZ Gemer, abnormity a mnohé ďalšie. **Veru, je sa na čo tešiť!**

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA A POĽOVNÍCKA KULTÚRA

Slovenský poľovnícky zväz

v spolupráci s redakciou televízneho magazínu Halali, Slovenskou agentúrou životného prostredia a Združením lesníčiek pripravuje v tomto roku tretí ročník celoslovenskej environmentálnej súťaže **Deti prírode**. Táto aktivita je vyvrcholením a zároveň aj odmenou pre deti, ktoré sa zúčastňujú súťaži Krúžkov mladých priateľov poľovníctva, Hyperikum a lesníckych hier. Environmentálne myslenie sa prejavuje aj v práci predsedov osvetových komisií SPZ v regiónoch s deťmi základných a stredných škôl. Aj preto jeden deň výstavy **Poľovníctvo a príroda** (16. júna - štvrtok) je špeciálnym dňom pre mládež. Deti do 15 rokov budú mať vstup na výstavu zdarma a budú sa im venovať skúsení odborníci z oblasti environmentálnej výchovy zo Slovenskej agentúry životného prostredia, Štátnej ochrany prírody, Spoločnosti pre ochranu vtáctva, Tatranského národného parku, Lesov Slovenskej republiky a iných organizácií. Z umeleckých kruhov prídu podporiť detský deň aj milovníci prírody - maliari, herci, hudobníci. Štvrtok obohatí aj výtvarná súťaž pre deti priamo počas výstavy o atraktívne ceny. V sobotu (18. júna) zaradili organizátori do sprievodného programu juniorskú súťaž vo vábení jeleňov, ktorej sa

môžu zúčastniť žiaci základných škôl a študenti stredných odborných učilísk a stredných škôl. O deň skôr sa uskutoční medzinárodná súťaž vo vábení jeleňov pre seniorov s účasťou vábičov zo Slovenska, Maďarska, Čiech a Rakúska o hodnotné ceny z vydavateľstva Hubertlov.

Významnou súčasťou výstavy je problematika správania sa poľovníkov, používanie vhodných odevov do prírody, dodržiavanie zvykov a tradícií. Sprievodný program je bohatý na módne prehliadky, zaujímavá bude súťaž pre dievčatá a ženy o najkrajšiu priateľku prírodu - najkrajšiu lesnú vílu. Na svoje si prídu aj milovníci loveckej hudby, ktorú budú v prostredí Agrokomplexu Nitra šíriť lesníci z Čiech i Slovenska. Nezanedbateľným sú taktiež prezentácie práce sokoliarov, kynológov, poľovníckych doplnkov a pomociek do prírody.

SEMINÁR A VIDEOSÁLA

Vo videosále v pavilóne F sa uskutočnia počas konania výstavy besedy pre odbornú i laickú verejnosť. Odborný seminár bude zameraný na zhodnotenie ostatných piatich rokov činnosti poľovníkov. Jedinečný zážitok ponúka aj prehliadka filmov z tvorby redakcie Halali a filmov z medzinárodného festivalu Envirofilm 2005 a festivalu amatérskych poľovníckych filmov Levice-Hubertlov 2005 i predchádzajúcich ročníkov.

DOVIDENIA V NITRE

Každý priateľ prírody svojou účasťou na výstave prispeje k tomu, aby tradícia a význam tohto krásneho podujatia zostala zachovaná ako dôkaz dlhoročnej práce ochrancov prírody, lesníkov a poľovníkov v prospech našej prírody. Veď ich práca je súčasťou zachovania trvalo udržateľného rozvoja a rovnováhy prírodného prostredia. Tešíme sa na stretnutie na výstave Poľovníctvo a príroda 2005 v priestoroch Agrokomplexu v Nitre. Bližšie informácie o výstave nájdete na www.spz-ustredie.sk.

Ing. Alojz Kaššák je konateľom ANIMA Production, s.r.o.

Členovia krúžku s Ing. Brašeňom pred vchodom do kaštiela

Na návšteve v poľovníckom kaštieli a bažantnici v Palárikove

Radovan UŠKRT

Som členom krúžku mladých priateľov poľovníctva. V dňoch 10.-19. marca 2005 sa konal v DK Družba Levice 10. ročník Levických poľovníckych dní, na ktorých mal aj náš krúžok svoju expozíciu. V sobotu 12. marca, počas konania odborného seminára o chove šeliem na Slovensku, sa pri našom stánku na výstave zastavil aj p. Gogola z GR Lesov SR, š.p. Banská Bystrica. Pri rozhovore s vedúcim nášho krúžku, p. učiteľom Palaťkom, nám venoval februárové číslo časopisu Lesník. Časopis sa nám veľmi páčil, a pretože aj ja by som chcel byť lesníkom, rozhodol som sa, že napíšem do časopisu o niektorých našich krúžkovej akcii.

Pán učiteľ pre nás aj v tomto školskom roku pripravil viacero zaujímavých poľovníckych výletov. Na jednom takom sme boli v sobotu 16. apríla. Náš poľovnícky krúžok, ktorý má v súčasnosti už 26 členov, navštívil poľovnícky kaštieľ a bažantnicu v Palárikove.

Niečo o účelových zariadeniach Lesov SR š.p. Banská Bystrica sme už počuli predtým, ale nikto z nás tam dovtedy nebol. Čakali sme preto netrpelivo už pred ôsmou hodinou ráno na parkovisku pred sídlom Okresnej poľovníckej organizácie v Leviciach na príchod pána učiteľa. Krátko po ôsmej sme všetci pätnásť prítomní členovia a členky krúžku nastúpili do autobusu a tešili sme sa na zaujímavú cestu do Palárikova. Počas nej sme si všimli okolitú prírodu a najmä srnčiu zver na zelených poliach, bažanty, zajace, hniezda vtákov, ale aj čierne skládky odpadov popri ceste. V Podhájskej k nám pristúpil p. Ing. Brašeň so synom Hubertom - žiakom 2. ročníka našej ZŠ a členom nášho krúžku. Onedlho nato sme už vy-

stupovali z autobusu v parkovom areáli poľovníckeho kaštiela, v ktorom nás už čakala p. Beciková, ktorá nám veľmi ochotne predstavila a ukázala všetky zaujímavé a dôležité časti kaštiela. Videli sme tu krásne poľovnícke trofeje, vzácny historický nábytok, umelecké predmety a historické zbrane. Pani Beciková nám porozprávala o zaujímavej histórii kaštiela a o jeho súčasnom využití najmä na stretnutia najvyšších predstaviteľov Medzinárodnej rady pre poľovníctvo (CIC). Ukázala nám taktiež zariadenia izieb a apartmánov, kde bývajú počas zasadnutí CIC zahraničné a domáce delegácie. Potom sme sa autobusom previezli do neďalekej bažantnice, ktorou nás sprevádzal p. Ing. Brašeň a zverozrážca p. Kováčik, pracovníci OZ Palárikovo. Najprv sme si pozreli bažantnicu zvonka, pričom sme videli veľa krásne sfarbených bažantov, ale aj veľkú čriedu muflónaj zveri. Bol to nádherný zážitok, pozorovať zblízka krásne trofejové barany, ako aj muflónky s mláďatami. Potom sme sa už previezli do bažantnice, kde sme mali viac ako dve hodiny na prechádzku po celom areáli s možnosťou pozorovať všetko, čo súvisí s chovom bažantov, divých kačíc, divých moriek, muflónaj a srnčej zveri v tomto zariadení. Čas nám veľmi rýchlo ubehol a napoludnie sme sa už museli chystať naspäť do Levíc. Bol to veľmi zaujímavý poľovnícky výlet, ktorý v nás všetkých zanechal veľa nezabudnuteľných spomienok a zážitkov, za ktoré sme vďační nášmu vedúcemu krúžku p. učiteľovi Palaťkovi, p. Ing. Brašeňovi ako aj p. Becikovej.

Radovan Uškrt je žiakom 8. ročníka I. ZŠ na ul. M. R. Štefánika v Leviciach
foto: autor

O ostrení sekery, blchách i medveďom brlohu

Adeпти lesníctva opúšťajú školské prahy vyzbrojení slušným arzenálom vedomostí. Od základov všeobecnej biológie sa počas štúdia „prehryzú“ profilujúcimi predmetmi - typológiou, dendrológiou, zakladaním, výchovou a zariadením lesov až po ťažbu dreva, čo samo o sebe iste nie je na lesníckej škole ničím zvláštnym. Prekvapenie nastáva až potom, keď spoznáme, že študenti sa v slušnom rozsahu zoznámia aj s genetikou, geológiou, technickou mechanikou, dopravníctvom, stavbami ciest a mostov, krajinárstvom, informatikou, ekonomikou, teóriou riadenia, klimatológiou, geodéziou... Všetko disciplíny, ktoré sa často študujú ako samostatné odbory. Tento fakt potvrdzuje zložitost' nauky o lese a zároveň ponúka jej vyznávačom výber z pozoruhodne širokého vejára možností uplatnenia sa v lesnom hospodárstve.

Jedným z tých, ktorí si zvolili profesionálnu cestu, ktorá nepatrí v lesníctve medzi najrozšírenejšie, je Ing. Miloš MIČURA - výrazná postava Projekčnej kancelárie v Žiline a služobne najstarší projektant nášho podniku.

Ohrozený druh

Ján MIČOVSKÝ

Miloš, ako si sa dostal k projekcii ?

Psychológovia hovoria, že náš život v mnohom ovplyvní najmä to, čo sa na nás „nalepi“ v rodinnom hniezde. Veľkou láskou môjho otca - lesného inžiniera - boli lesné cesty. A tak som od malička počúval o budovaní lesnej dopravnej siete ako o prirodzenej súčasťi lesníctva. To však neznamená, že som automaticky chcel byť projektantom. Chcel som byť v prvom rade lesníkom a aj moja prvá zastávka po skončení školy bola na Lesnom závode v Krásne nad Kysucou, na poľesí v Starej Bystrici. Ale osud si ma našiel aj tam... V roku 1969 prišli kolegovia merať cestu Chmúra, pomáhal som im a jeden z nich mi hovorí, že ide emigrovať, a tak sa uvoľní jeho miesto na projekcii v Žiline... A skutočne - onedlho sa stratil „za kopečkami“ a ja som nastúpil k žilinskej projekcii...

Teda rozhodujúcim momentom bol kolega - emigrant...

Tých rozhodujúcich momentov bolo viac a niektoré z nich boli naozaj paradoxné. Napríklad šéf projekčnej skupiny navrhol moje definitívne zaradenie medzi projektantov preto, že som dobre vedel naostríť sekeru a rúbať s ňou! Pri vonkajších prácach bolo totiž potrebné vedieť nielen merať, ale aj prerúbať zameriavacie „vizúry“, a tak okrem teodolitu aj sekera bola dôležitým náradím projektanta. Ale aj bez tej sekery bola práca v projekcii naozaj náročná. Najmä počas terénnych prác. Robievali sme celé leto od rána do večera, ba niekedy sme si museli na meračskú latu aj baterkou prisvietiť. A mariáš sa na chate pri petrolejke mohol zahrať len potom, keď sa celodenný merací ťah úspešne prepočítal, aby sa ráno začínalo bez meškania a pres-

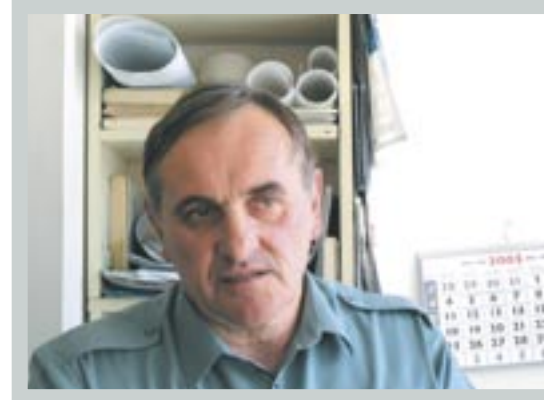
ne. Pod chatou si však nepredstavuj zariadenia dnešného typu. Bolo to niekedy na pokraji hygienickej únosnosti. Keď nám prišiel na kontrolu „investičák“ z podniku, radšej do tej „chaty“ ani nevkráčal, len z dverí nakukol, lebo nechcel nachytať - blchy! Veru, keď sme sa na konci týždňa vracali k rodine, ktorá našim zamestnaním trpela asi viac ako my, museli sme sa často najprv odhmyziť...

Napriek tomu si pri projekcii vydržal dodnes...

Áno, je to krásna práca, spoznal som veľa zaujímavých ľudí a čarovných zákutí. Boli tam aj chvíle plné paradoxov, keď nás niekedy ľudia nahaňali so sekerou a vytrhávali kolíky, že tadiaľto veru žiadna cesta viesť nikdy nebude. Alebo naopak, ďakovali doslova s chlebom a soľou, že sa konečne budú môcť vďaka ceste na cintorín dostať... Tak či tak, vzťah k takejto práci musí mať človek v sebe, pretože ak niekto rád zotráva na jednom mieste a chce byť každý večer doma, potom by sa lesným projektantom určite nemal stať.

Používaš termín lesný projektant. Je to azda niečo iné ako projektant občajný?

Celkom iste. Lesníctvo má toľko špecifik, že bez poznania súvislostí sa mnohé diela len ťažko správne a včas naprojektujú. Neraz sa nám to aj po-

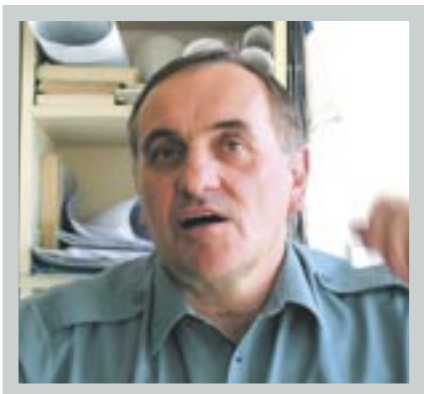

tvrdilo, keď objednávateľ s uznaním hodnotil našu prácu tak, že nelesnícka konkurencia by ešte ani do lesa neodišla a my im už predkladáme hotový projekt. Je to skutočne tak, že mnoho dôležitých lesníckych podkladov, ktoré si iné projekčné kancelárie musia osobitne vyžiadať, si my dokážeme sami zistiť, zamerať alebo vypočítať. Našou výhodou je tiež skutočnosť, že dokážeme viac zohľadniť prevádzkové podmienky a naše riešenia sú preto v konečnom dôsledku účelnejšie a efektívnejšie, napríklad aj v tom, že „neprodukuje“ toľko rôznych doplnkov a zmien. Napriek schopnosti využívať odborné lesnícke znalosti, ktorá je v súvislosti s lesníckou projekciou bezkonkurenčnou výhodou, sme o svoje postavenie lesných projektantov pred časom skoro prišli...

Prečo ?

Slovenská komora stavebných inžinierov začiatkom deväťdesiatich rokov tvrdila, že absolventi lesníckej fakulty nie sú dostatočne kvalifikova-

ni na to, aby mohli zhotovovať samostatné projekty. Chceli nás odsunúť do role akýchsi polovičných projektantov, ktorí môžu vykonávať len pomocné práce. Napokon však aj vďaka pomoci Lesníckej fakulty komora uznala, že lesný inžinier je plnohodnotne kvalifikovaný na všetky projektantské diela.

Koľkí sa teraz venujete lesnej projekcii?

No, je nás o niečo menej ako kedysi... Volakedy bola pri každom podniku samostatná projekčná kancelária a bolo nás spolu s pomocným personálom a administratívou okolo 240. Dnes nás tu v Žiline ostalo jedenásť, z toho siedmi výkonní projektanti, navyše sme druh ohrozený vyhynutím... Väčšina z nás je totiž už na hranici dôchodkového veku a dorast nemáme žiadny. Musíme si preto navzájom pomáhať v lese i v kancelárii. Časy, keď nám na lesnej správe mohli poskytnúť figurantov, patria už dávno minulosti. A tak naozaj stavíme na tom, že sme tu malý zohratý kolektív.

Aké sú vaše najväčšie projekčné úspechy?

Bolo ich viac, no niektoré sa pamätajú lepšie. Napríklad lesná cesta na známe pohraničné Kasárne, kde od chvíle, ako sme vstúpili s výtyčkou do lesa po prechod prvého auta, neuplynul ani rok. Alebo sprístupnenie porastov v oblasti vodných nádrží Turček a Nová Bystrica. Bolo toho však oveľa oveľa viac, veď len sám som za tie desaťročia urobil stovky projektov.

Mnohé z nich boli aj atypic-

Už sme spomínali, že kariéru projektanta začínal inžinier Mičura na lesnej ceste Chmúra. Ostalo však nedopovedané, že táto cesta, ktorá spája Oravu s Kysucami zostala, dodnes z akýchsi dôvodov nedokončená. Aj tak to býva – ani dobrá práca sa nemusí automaticky presadiť. Dnes však práve táto dôležitá cesta dostáva po rokoch zelenú. Celkom slušná symbolika: Nič, čo dnes vykonáme poctivo, nie je zbytočné. Bez ohľadu nato, ako bude s našim dielom bezprostredne naložené. Čas totiž vždy preverí, či sme svoje dni naplnili užitočnými projektmi, alebo len pestrými, no prázdnyimi - bublinami. Na túto otázku nebude musieť Miloš Mičura, čerstvý to šesťdesiatnik, dlho hľadať zložité odpovede. Odpoveďou sú totiž jeho diela, ktoré nám denne dobre slúžia.

Vďaka! A dobrý vietor do plachiet, Miloš !! ●

ké, kolegovia ťa hodnotia práve ako špecialistu na originálne projekty, pri ktorých nie je možné uplatniť rutinu, pretože vyžadujú osobitný prístup, tvorivosť a veľa samostatného štúdia. Nože zaspomínaj trochu...

Každý z nás musí byť dnes schopný zvládnuť aj atypické prístupy, inak to pri tomto počte nejde. Z tých, ako hovoríš atypických projektov, môžem spomenúť napríklad projekt brlohu pre medveďa na Muráni, ktorého tam takto chceli pripraviť na vypustenie do prírody. Konzultoval som to vtedy aj s jedným ruským špecialistom, no skôr, ako sa medveď mohol v brlohu uložiť na zimný spánok, sa kamsi stratil... Alebo strelnica v Zamutove bola pre mňa veľmi zaujímavou výzvou. Rád spomínam aj na projekt opravy pomníka Jozefa Dekreta Matejovie na Jelenci. A tiež na projekt Lesníckeho skanzenu na Čiernom Balogu...

...za ktorý som ti aj osobne veľmi vďačný. Na časy, keď sme spolu hľadali trasu „chodníka lesného času“, ktorým dnes prechádzajú tisíceky návštevníkov spomínam veľmi rád. Fakt, že rolu hlavného projektanta skanzenu si zvládol s veľkou profesionalitou je nepochybniteľný. Ale mám ešte jednu atypickú otázku. Kedysi za prvej republiky existovali „mičurovci“ ako samostatná politická strana. Ide len o menovcov?

Máš asi na mysli Martina Mičuru, ktorý bol kedysi v Masarykovej vláde ministrom pre Slovensko. Bol to člen Hlinkovej strany, potom sa s nimi rozvadol a založil vlastnú stranu. To

boli práve tí mičurovci, ktorých spomínaš. V roku 1945 sa však stopy po tomto našom vzdialenom príbuznom navždy strácajú...

Ako vidíš budúcnosť projekčnej kancelárie podniku?

Chcem veriť, že kancelária sa udrží. Myslím, že dôvody preto existujú, už som ich napokon spomenul. Práca máme v súčasnosti veľmi veľa, a keď začnú jednotliví kolegovia z ústredia pripomínať svoje požiadavky máme sa čo obracať. Robíme na 99 % už len pre podnik, cudzie objednávky by sme časovo nezvládli. Pracujeme teraz najmä na rôznych rekonštrukciách budov, expedičných skladoch, lesných cestách a zahrádzaní bystrín. Škoda, že práve pri lesných cestách sa prestal v rámci obnovy LHP štandardne robiť prieskum lesnej dopravnej siete, známa GPLDS – ka. Mohol by pomôcť riešiť spory, ktoré prebiehajú medzi ochranármi a lesníkmi. Som však rád, že stále pracujeme pre štátne lesy. Mnohí naši bývalí kolegovia sú dnes už v súkromných kanceláriách a museli sa preorientovať na celkom ine oblasti. Myslím, že naše osobné skúsenosti a vedomosti, ktoré sme získavali desaťročia sú slušným kapitálom a bolo by dobre, keby sa tento kapitál v podniku zachoval. Naozaj je škoda, že tu nemáme aspoň jedného – dvoch mladých kolegov. Radi by sme im odovzdali všetko to, čo sme si kedysi „požičali“ od našich predchodcov...

Nielen prácou je človek živý. Čo okrem projekcie živí teba?

Okrem postupného prerábania starého rodinného sídla, volejbalu a lyžovania je to predovšetkým – voda. Patrim spolu s manželkou k vyznávačom surfovania a na Oravskej priehrade sme strávili posledných 32 sezón. S výnimkou roku, keď bola priehrada vypustená. Surfy si sám navrhujem, to je taká moja relaxačná projekcia a následne aj staviam, to je zase overenie funkčnosti a spoľahlivosti vlastných projektov. Surfingom som nakazil aj niektorých kolegov z projekcie, a tak sa nám tu celý okruh rodina – práca – relax uzatvára. Myslím, že na prospech vecí.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO NA UKRAJINE

Rozloha	603 500 km ²
Pr. nad. výška	175 m n. m.
Lesnatosť	9,4 mil. ha (15,6%)
Lesy a ich funkcia	hospodárska 44% ostatné 56%
Drevinové zloženie	Ihl. porasty 42% (bo, sm, jd) Tvrde listnáče 43% (db, bk, jv, js) Mäkké listnáče 15%
Ťažba ročná ϕ	13 mil. m ³
Prírastok ročný ϕ	37 mil. m ³
Poľovníctvo	5 mil. ha poľovných revírov
Vlastnícke pomery	Štátne takmer 96% Komunálne 4% Súkromné < 0,1%
Obchod s drevom	
Import	227 270 tis. USD
Z toho	Rezivo 6,3% Veľkoplošné mat. 11,8% Papier, celulóza 79,5% Ostatné 2,4%
Export	100 663 tis. USD
Z toho	Rezivo 30,5% Veľkoplošné mat. 7,8% Papier, celulóza 61,4% Ostatné 0,3%
Vzdelávanie	10 stredných odborných škôl 1 lesnícka univerzita + lesnícke fakulty na 2 VŠ

Zdroj FAO,

Rubriku pripravuje Ing. Berta Ondrišová

Pompéznosť Zakázaného mesta

Každý strom vzácnosťou

Jozef MARKO

O projekte Zelená Čína sa toho už popísalo na Slovensku viac ako dosť. Aj diskúsií o tom, či má alebo nemá zmysel bolo neúrekom. Riaditeľka OZ Semnoles Ing. Katarína Chválková a riaditeľ OZ Palárikovo Ing. Ladislav Varga, CSc. mali možnosť sa pred niekoľkými týždňami na vlastné oči presvedčiť, že to v Číne so znovuzalesnením krajiny myslia skutočne vážne.

„Čiňanom veľmi záleží na tom, aby bola ich krajina zelená po celý rok, nielen počas štvormesačného obdobia dažďov. Aj preto sa v odvetvi lesníctva už stihli v Číne etablovať firmy z vyspelých lesníckych krajín – Švédska, Fínska, Nemecka, Talianska a Holandska. Napriek tomu, že zrealizovať akýkoľvek obchod v Číne je dosť náročné, je tam priestor aj pre nás. Môžeme sa napríklad presadiť dodávkou niektorých našich klonov topolov, pretože Čiňania majú osobitný záujem o rýchlorastúce dreviny. Na druhej strane treba povedať, že topole z Číny už na Slovensku rastú. Napríklad 28-ročné balzamové topole pri Liptovskej Mare, smerom od motorestu Dechtáre k Liptovskému Mikulášu,“ hovorí L. Varga. Jeho pocity z toho, ako zaobchádzajú čínski lesníci s biologickým materiálom, sú však zmiešané. „Pýtal som sa: Zavlažujete? Odpovedali: Áno. Akými dávkami? Nevedeli. Pýtal som sa: Hnojíte? Opäť odpovedali, že áno. Akými dávkami, pýtam sa. Znova nevedeli odpovedať...“

Rozpaky nad niektorými praktickými lesníckymi kolegami z Číny neskrýva ani K. Chválková: „Viete, keď sa slovenský lesník pozerá na to, ako sú napríklad borovice v Číne sadené podobne ako ryža do rýh, napúšťaných vodou, alebo ako sú vysádzané orezané topole, ponechané predtým na suchu a vo vetre, je to zvláštny zážitok. Čiňania sú veľmi dobre technicky a technologicky

vybavení, ale niekedy akoby nevedeli, ako môžu tieto prednosti využiť. Na druhej strane si dávajú úžasnú námahu so zalesňovaním, každý strom je pre nich

skutočnou vzácnosťou. Milujú parky a oddych v nich. Nejde im o produkciu drevnej hmoty, ale o zalesnenie krajiny, čo sa im viac – menej, i keď s obrovskými nákladmi darí. Po niekoľkotýždňovom pobyte v Číne som presvedčená, že aj pre slovenských lesníkov je tam priestor na spoluprácu, bude však potrebné nájsť serióznych partnerov.“

Foto: Ing. Katarína Chválková

pohľadnica z Číny

Výsadba odrastených topolov

Jeden z možných spôsobov pestovania borovice

„Pomohli nám“ ťažiť a obchodovať!

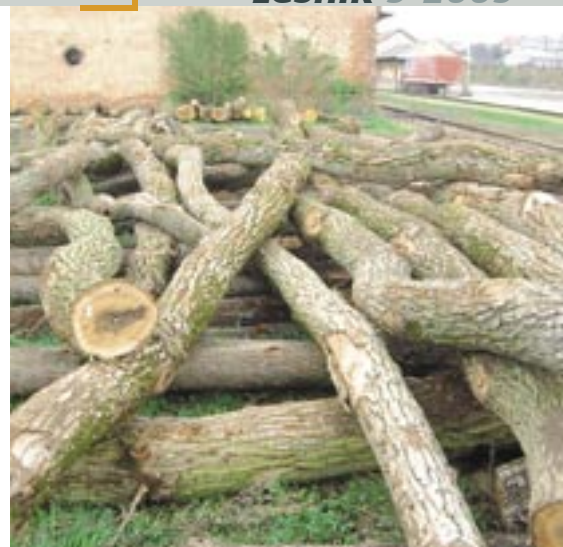
Jozef STAŠKO

nej rezervácie BISCE.

Pri vyšetrovaní nelegálneho výrubu sa zistilo na základe odťažky ciachy na niektorých kmeňoch (ktoré ešte ostali na „odvoznom mieste“), že cesta k jednému z reŕazca páchatelov vedie do Prešova. Následne sa podarilo zistiť, kto túto nelegálnu ťažbu vykonal.

Po vyskladaní celej mozaiky, ktorá pozostáva z ťažbovej skupiny, objednávateľa a kupujúceho, sa políciou podarilo vypátrať aj odcudzenú drevnú hmotu, pripravenú na expedíciu pre kupujúceho z Poľska, na železničnej stanici v Prešove.

Po konečnej obhliadke v poraste a po obhliadke dreva v Prešove boli pracovníkmi OZ Sobrance a vyšetrovateľmi zistené nasledujúce údaje o rozsahu nelegálneho výrubu: V poraste bolo vyrábaných 193 ks orecha a 25 ks duba.

V dňoch 14.-15.apríla 2005 došlo k nelegálnemu výrubu stromov v porastoch, ktoré sú v užívaní Lesov SR, š.p., OZ Sobrance, LS Sečovce.

Pracovník LS Sečovce Ing. Peter Novíkmec nahlásil 18. apríla na Obvodnom oddelení Policajného zboru Trebišov zistený nelegálny výrub. Následne boli prostredníctvom OZ Sobrance oboznámené všetky dotknuté organizácie (Správa CHKO Latorica, Lesoochrannárske zoskupenie VLK a Obvodný úrad životného prostredia Trebišov).

Predmetné územie (porasty) sú súčasťou návrhu na vyhlásenie prírod-

Na železničnej stanici v Prešove bolo zadržaných 61m³ duba a 168m³ orecha. Ďalej na „odvoznom mieste“ bolo zadržaných 4m³ duba a 37m³ orecha. Celkom bolo zadržaných 270m³ drevnnej hmoty. Po zatriedení do akostných tried bola drevná hmota ocenená na 1 153 714,- Sk.

Záverom je potrebné skonštatovať, že v priebehu celého doterajšieho vyšetrovania bola príkladná spolupráca pracovníkov Lesov SR, Polície, Lesoochrannárskeho zoskupenia VLK, CHKO Latorica a ďalších dotknutých organizácií. ●

Ing. Jozef Staško je riaditeľ OZ Sobrance
foto: autor

Známeho zemplínskeho agropodnikateľa Jozefa J. obvinili a zadržali

Trebišov - Známeho zemplínskeho agropodnikateľa Jozefa J. polícia obvinila z viacerých trestných činov a zadržala. Ide o výsledok niekoľkoročnej práce trebišovských policajtov - v minulosti riešili niekoľko prípadov, súvisiacich s jeho osobou, ale kvôli nedostatku dôkazov bolo vyšetrovanie zastavené.

V stredu o 14.45 hod. ho zadržali, ale kvôli zhoršenému zdravotnému stavu skončil na internom oddelení trebišovskej nemocnice. Vyšetrovateľ postúpil spis prokuratúre s návrhom na jeho vzatie do väzby.

„Ide o 56-ročného súkromného podnikateľa Jozefa J. z Michaloviec - je stíhaný pre trestný čin marenia konkurzného alebo vyrovnáacieho konania, marenia výkonu úradného rozhodnutia, sprenevery, krádeže a subvenčného podvodu,“ potvrdil pre Korzár zástupca Okresného riaditeľstva PZ a riaditeľ Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Trebišove Alexander Szarvaš. Pripustil, že ide o človeka, ktorý políciou dlho unikal. „Prvé prípady súviseli s neodvádzaním odvodov za zamestnancov, nevyplácaním miezd atď., ale napokon zaplatil dlžné čiastky, čím sa vyvinil alebo chýbal dostatok dôkazov,“ povedal A. Szarvaš.

Posledným klincom, ktorý si Jozef J. pripísal podľa polície na účet, je krádež dreva v lokalite Bisce neďaleko Vojčíc, o ktorej sme písali prednedávnom. Ostatné trestné činy súvisia s jeho staršími aktivitami.

Z marenia konkurzného alebo vyrovnáacieho konania je obvinený, lebo ako predseda predstavenstva a. s. z Trebišova nerešpektoval uznesenie košického súdu o vyhlásení konkurzu na jej majetok a správcovi konkurznej podstaty neodovzdal požadované doklady. Trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustil tým, že od 2. októbra 2004 do 31. januára 2005 odpredal majetok a. s. v hodnote najmenej 50-tisíc korún napriek tomu, že na spoločnosť bol od 7. júla 2004 vyhlásený konkurz.

Trestný čin sprenevery si pripísal na vrub za to, že ako predseda predstavenstva uzatvoril s bratislavskou lízingovou spoločnosťou zmluvu o prenájme sejačky, ale zo 48 splátok uhradil len 28. Spoločnosť od zmluvy odstúpila a vyzvala akciovku na odovzdanie sejačky. K vyrovnaniu dlhu ani vráteniu stroja dodnes nedošlo, čím spoločnosti spôsobil škodu za asi 1,3 milióna korún. S ďalšou lízingovou spoločnosťou Jozef J. uzatvoril zmluvu o prenájme stavebných strojov v hodnote viac ako 12 miliónov korún a tiež neuhradil splátky, k vyrovnaniu dlhu ani vráteniu strojov dodnes nedošlo.

Polícia získala dosť dôkazov aj na obvinenie pre trestný čin subvenčného podvodu. Dopustil sa ho ako konateľ spoločnosti s.r.o. z Trebišova v rokoch 2001 a 2002, keď dostal na rekonštrukciu a výsadbu vinohradov dotácie vo výške takmer 13 miliónov korún, ktoré však neinvestoval, čím štátnemu rozpočtu SR spôsobil škodu v spomínanej výške.

Piaty trestný čin - krádež - súvisí s nelegálnym výrubom v lokalite Bisce. „Je obvinený, že ako konateľ s. r. o. z Michaloviec zorganizoval bez ťažobného povolenia nelegálny výrub stromov a predaj drevnnej hmoty, čím Lesom SR š. p. Banská Bystrica, odštepny závod Sobrance spôsobil škodu vo výške viac ako 2 milióny korún,“ dodal A. Szarvaš.

Podľa jeho slov hrozí Jozefovi J. za subvenčný podvod, čo je trestný čin s najvyššou sadzbou, 5 až 12-ročné väzenie.

Jozefa J. pre zhoršený zdravotný stav hospitalizovali v nemocnici. Podľa našich informácií bol už v čase zadržania na „péenke“, ktorú vystavili v okrese Michalovce. „Je hospitalizovaný kvôli vysokému krvnému tlaku,“ doplnil riaditeľ nemocnice Vladimír Vojtuš. „Prominentného“ pacienta interného oddelenia strážia dvaja policajti, okrem zdravotného personálu a vyšetrovateľa ho nesmie nikto navštíviť ani s ním komunikovať. Do izby včera nepustili ani jeho manželku, ktorá mu doniesla pyžamo. ●

autor: Lýdia VEREŠČAKOVÁ, Denník Korzár, 6. máj 2005, strana 5

Nová koncepcia vzdelávania zamestnancov - významný nástroj strategického riadenia Lesov SR, š. p.

Ivan RUSKO

POHĽAD SPRED TROCH ROKOV - Z ČLÁNKU V HOSPODÁRSKÝCH NOVINÁCH

...v mnohých firmách sa zamestnávateľ priamo stará o ďalšie vzdelávanie svojich pracovníkov. Musíme však podotknúť, že v terajších slovenských pomeroch ide predovšetkým o ministerstvá, banky a zahraničné firmy. Teda tam, kde majú na vzdelávanie svojich pracovníkov peniaze. Niektorí posielajú pracovníkov aj do škôl alebo na školenia, či kurzy...

SÚČASNÝ POHĽAD

Postoj manažérov k zodpovednosti za odborný rozvoj a osobný rast pracovníkov, ktorých riadia, prešiel od začiatku deväťdesiatich rokov pozitívnym vývojom. Napriek tejto pozitívnej zmene väčšine vzdelávacích programov, s ktorými som sa stretával v rôznych podnikoch, chýba systémový prístup. Systémový prístup predpokladá hlbší a z časového hľadiska perspektívnejší pohľad na potrebu permanentného vzdelávania pracovníkov organizácie. V praxi mnohých organizácií sa ešte stále môžeme stretnúť s prístupom ku vzdelávaniu zamestnancov ako k nevyhnutnému zlu.

DOSTÁVAME SA MEDZI NAJVÝZNAMNEJŠIE SPOLOČNOSTI NA SLOVENSKU V OBLASTI ROZVOJA ZAMESTNANCOV

Lesy Slovenskej republiky, š. p. ako zamestnávateľ pokladajú kvalitu svojich zamestnancov, teda ich znalosti, zručnosti a hlavne postoje a správanie sa za najvýznamnejší kapitál formujúci firemnú kultúru. Zámerom vzdelávania zamestnancov je dosiahnutie trvalých zmien najmä v znalostiach, zručnostiach a postojoch, ktoré podporujú a zvyšujú výkon zamestnanca pri plnení jeho úloh a cieľov vyplývajúcich zo stratégie a potrieb našej organizácie. Aj z tohto dôvodu bola Odborom riadenia ľudských zdrojov pripravená nová koncepcia vzdelávania zamestnancov Lesov SR, š. p.. Z pohľadu vzťahu podnik

Ľudia, ktorí sa prestanú učiť, prestanú žiť... A pre organizácie to platí dvojnásobne!

- zamestnanec sa jedná o dokument strategického významu. Tento dokument bol práve prednedávnom schválený vo vedení nášho podniku. Týmto prvým krokom a následnými čiastkovými projektami v oblasti vzdelávania a rozvoja zamestnancov, sa dostáva náš podnik na úroveň už vyššie spomínaných bánk a zahraničných firiem.

CIEĽ A PROCES VZDELÁVANIA

Hovoriť v súčasnosti o cieľoch a procese vzdelávania by sa mohlo zdať „nosením dreva do lesa“. Napriek tomu by som rád poznamenal, že cieľom vzdelávania je okrem iného aj získanie potrebných zručností pre efektívne vedenie ľudí a osvojenie si ústredných hodnôt firmy, ich aplikáciu do pracovného správanie sa zamestnancov a ich implementáciu do bežného života.

Celkový proces vzdelávania prebieha a bude v našom podniku

prebiehať v nasledovných etapách:

1. Analýza potrieb vzdelávania - vychádza zo znalostí cieľov našej organizácie, zo súčasnej úrovne znalostí našich zamestnancov a z hodnotenia dosiahnutého stavu. Potreby vzdelávania sa identifikujú monitoringom kompetenčnej odbornej a nadodbornej úrovne našich zamestnancov formou využitia výsledkov personálneho auditu, výsledkov hodnotenia zamestnancov, formou zisťovacích dotazníkov a komunikácie s riaditeľmi, ale aj s ostatnými zamestnancami, a to za účelom zistenia potrieb vzdelávacích aktivít, ich množstva, ale hlavne ich tematického zamerania.

2. Vytvorenie plánu vzdelávania - je v súlade s organizačnou štruktúrou Lesov SR, š. p. podľa množstva a odborného zamerania jednotlivých funkčných úrovní so skupinovými vzdelávacími aktivitami, ale aj s aktivitami zameranými na jednotlivcov podľa ich potrieb, v súlade s potrebami organizácie.

3. Realizácia vzdelávania - prebieha prostredníctvom objedávania a zadávania vzdelávacích aktivít vzdelávacím inštitúciám, ktoré sú držiteľmi príslušných akreditácií. Využívajú sa ich štandardné vzdelávacie moduly, ale zároveň zabezpečíme tvorbu špeciálnych vzdelávacích modulov, ktorých náplň bude plne zodpovedať požiadavkám na znalosti očakávané od konkrétnych cieľových skupín. V samotnej realizácii je požadované použitie rôznych metód - podľa ich vhodnosti pre konkrétne časti vzdelávacích modulov.

4. Zhodnotenie procesu vzdelávania - pri vyhodnocovaní efektov zo vzdelávania budeme hodnotiť jeho prínosy:

- prostredníctvom štatistiky, rozborov, metódou HR benchmarkingu a HR controllingu (kvantitatívne vyhodnocovanie),
- hodnotením prínosov a očakávaného efektu prostredníctvom spracovania kontrolných testov a prostriedkov verifikácie osvojenia si vedomostí (kvalitatívne vyhodnocovanie).

(dokončenie v júnovom vydaní Lesníka)

Živí medzi mŕtvymi

Igor VISZLAI

Ak si nájdete chvíľu času a prečítate si tento môj príspevok, ponúknem vám možno trochu reportážnych zápiskov a možno trochu vlastných pohľadov na cestu, ktorú som v prvých májových dňoch mal možnosť absolvovať.

Úplne na začiatku by som chcel vysloviť obdiv nad odvahou Juraja Vysokého z WWF Dunajsko-karpatského programu. Tento hlavný organizátor návštevy národných parkov Bavorský les a Šumava posadil do jedného autobusu zástupcov tak širokého spektra profesijnej orientácie a tým pádom aj názorov na vzťahy – hospodárenie v lesoch versus ochrana prírody, že širšie sa snáď ani nedalo. Výpočet organizácií, ktorých zástupcovia v Bavorsku boli, môžem začať napríklad Lesmi SR, neštátnymi vlastníckymi lesov, štátnou správou lesného hospodárstva, štátnymi lesmi TANAPu, LVÚ, Lesoprojektom a premišať to MZP SR, správou TANAPu, NAPANTu, Národného parku Slovenský raj, ŠOP, ale aj LZ VLK, združením Naše Tatry, nevládnou organizáciou Predátor, Bratislavským regionálnym ochranným združením či prírodovedeckou fakultou UK Bratislava, Združením cestovného ruchu Vysokých Tatier a samozrejme WWF. Vytvoril sa veľký priestor na vyslovenie rôznych názorov. Ale tak typicky pre Slovákov, mnohí sa nezbaľili svojej úzkoprstosti a menej či viac doslova chytali za slovíčka a ironizovali.

Čo sme však mali možnosť vidieť? Ilustračné obrázky asi hovoria samé za seba. Predsa však niekoľko faktografických údajov. Bavorský les bol za národný park vyhlásený v roku 1970. Je súčasťou najrozsiahlšieho súvislého komplexu lesov v strednej, západnej a južnej Európe, ktorý má (mal) príznačné prívlastky – zelená strecha Európy, zelená pľúca Európy ap. V Bavorskom lesoch rastú tri základné typy lesov. Vplyvom zostupného studeného vzdušného prúdenia sa vo výške 400 až 650 metrov vytvoril smrekový porast na tzv. nivách. Vyššie, až do výšky 1200 metrov rastú zmiešané horské lesy, v ktorých nájdeme buk, smrek a jedľu. A najvyššie sú to vysokohorské smrečiny. Smrek tu má úzku stihlu a hlbokú korunu, je spôsobený tvrdým klimatickým pomerom. Vláda Slobodného štátu Bavorsko vytvorila legislatívny rámec, aby národný park mohol od začiatku plniť

svoje poslanie. Územie sa rozčlenilo na zóny a v jednej z nich sa rozhodli uplatňovať princípy bezzásahovosti – nech si príroda robí čo chce. Motivovalo ich k tomu v roku 1983 spadnutie vetrovej kalamity na ploche cca 150ha v smrekových porastoch. Kalamitné drevo nesppracovali a boli si vedomí toho, že z toho hrozí následná podkôrníková kalamita. Tá zákonite prišla a kulminovala v roku 1997, kedy už mali pripravené rozšírenie národného parku smerom na severozápad pozdĺž hranice s Českom na dnešných 24 250ha. Okolo bezzásahovej zóny je vytvorené „náravníkové“ pásmo, kde sa s podkôrníkmi aktívne vysporiadávajú s tak príslušnevo nemeckou dôslednosťou.

Vysokospecializovaný pracovník – obdoba nášho kôrovcového pozorovateľa, má na starosti cca 200-250 ha lesov, intenzívne vyhľadáva nalietnuté chrobačiare, ktoré výraznou farbou vyznačí. Ak je ešte na pochybách, strom

„...dosť podstatným faktorom je, že správa národného parku pracuje s rozpočtom 11 miliónov eur ročne. Okrem dreva za predané drevo jej zbytok dotuje štát, ktorý nemení po každých voľbách svoje priority a je ekonomicky tak silný, že si to môže dovoliť.“

označí aj otáznikom a má čas sa k nemu vrátiť. Asanáciu (podotýkam) nevylietnutých chrobačiarov zabezpečujú v režii správy národného parku dodávateľsky (cca 1/3), ale hlavne vlastnými pracovníkmi (zostávajúce 2/3 objemu). Obnova lesov sa aj v náravníkovvej zóne necháva na prírodu. Za touto, čiastočne človekom ovplyvňovanou zónou je dominantné súkromné vlastníctvo lesov. Výskyt lykožrútovej je tu už obmedzený a uplatňuje sa tu aktívna obrana proti nemu.

Len veľmi stručne sa pokúsím zosumarizovať aspekty, vďaka ktorým si mohli dovoliť prijať koncepciu tvorby „divočiny“: Územie všetkých ich národných parkov tvorí jedno percento rozlohy lesov Bavorska; nie sú rozpory medzi právnymi normami rôznych rezortov; boli vysporiadané vlastnícke vzťahy (výkup lesných pozemkov od súkromných vlastníkov); správa národného parku má kompetencie ako v ochrane prírody, tak aj v oblasti lesného hospodárstva, aj keď

ide viac menej len o asanačné práce v náravníkovvej zóne; podarilo sa im presvedčiť relevantné regionálne a miestne inštitúcie a hlavne miestnych obyvateľov, že vplyvom ochrannej zóny nie je ich majetok (les) ohrozený. Zároveň na správu národného parku vytvorili 135 a neskôr až 200 pracovných miest a pre celý región sa v privatej sfére vytvorili možnosti na rozvoj cestovného ruchu. Dôležité je, že bezzásahová zóna je pomerne vysoko a ďaleko od každodenného pohybu ľudí a pohľad na súčasnú fázu vývoja nového prirodzeného lesov nemá denne na očiach. No a neposledným, ale dosť podstatným faktorom je, že správa národného parku pracuje s rozpočtom 11 miliónov eur ročne. Okrem dreva za predané drevo jej zbytok dotuje štát, ktorý nemení po každých voľbách svoje priority a je ekonomicky tak silný, že si to môže dovoliť.

Na Slovensku sú tak isto snahy po novembrovej kalamite ponechať určité časti prírody na samovývoj. Opýtam sa však, ktoré z vyššie uvedených kritérií u nás splňame? Či si to chceme priznať alebo nie, ale ani jedno. Možno tak trochu čiastočne v niektorých lokalitách určitá odľahlosť, ale už nie je synergická s ničím viac.

V Českej republike, v Národnom parku Šumava, ktorý sme mali možnosť navštíviť s jeho pracovníkmi aspoň okrajovo, na hranici s Bavorským leso, pristupujú k celej problematike ochrany prírody a starostlivosti o národný park úplne inak. Pred rokom novokonštituované vedenie správy národného parku vypracovalo koncepciu zonácie. Vytváranie bezzásahovej zóny hlavne na hranici s Bavorským leso je rozplánované až do roku 2017 a dosiahne z výmery NP 68 064ha 30%. V ostatných častiach bude a je ovplyvňovanie prírody človekom len také, ktoré cieľovými zásahmi podporuje obnovu prirodzenej štruktúry porastov vrátane umelej obnovy vnášaním pôvodných drevín, vylúčením úmyselných obnovných ťažieb ap. Priam šokujúca bola informácia, že celý národný park sa poľovnícky obhospodaruje. Zabezpečované je to v režijných revíroch personálom, nevynímajúc zónu s najprísnejším režimom, v ktorej samozrejme že nie sú vybudované poľovnícke zariadenia.

Na záver by som chcel organizátorom poďakovať za možnosť absolvovať túto cestu, perfektné zvládnutie diskusií a celého programu, v ktorom nechýbalo stretnutie s miestnymi a regionálnymi činiteľmi a zástupcami organizácií podieľajúcich sa na rozvoji cestovného ruchu, ani ukážka miestnej remeselnej výroby skla či ochutnávka krajových špecialít.

Mne osobne táto cesta dala veľa. O to viac ma mrzí, že som sa jej mohol zúčastniť hlavne vďaka pracovníkovi Správy národného parku Muránska planina, ktorí nám na odštepny závod ponuku odstúpili. Podľa môjho názoru už viac krát bol výber pracovníkov štátnych lesov na vysoko špecializované a odborné exkurzie robený nie podľa toho, ako môžu potom získané poznatky uplatniť v praxi. Takéto hľadisko by bolo vhodné v budúcnosti dôslednejšie uplatňovať a možno by takúto cestu absolvovali zástupcovia z viacerých kalamitných závodov ako vyslanci našej firmy. ●

Pracovníci Odštepneho závodu Rimavská Sobota si pripomenuli mesiac lesov dňa 22.4.2005 spoločenským posedením v rekreačnom zariadení Kurinec. Na stretnutie boli prizvaní starostovia a primátori obcí a miest, kde sú umiestnené sídla lesných správ závodu. Na stretnutí boli prítomní aj predstavitelia štátnej správy, Obvodného úradu, Obvodného lesného úradu, polície a geodézie.

Na úvod posedenia odznel referát na tému „Apríl – mesiac lesov, mesiac zasvätený lesom a ich hospodárom“.

V ďalšej časti riaditeľka OZ Ing. Beata Juríčková prezentovala informácie o výsledkoch hospodárenia OZ Rimavská Sobota a o zmenách, ktoré sa v rámci závodu udiali a ktoré sa v najbližšom čase pripravujú.

Účastníci stretnutia v priestoroch rekreačného zariadenia vysadili stromčeky, ako pamiatku na túto spoločenskú udalosť.

Stretnutie pokračovalo voľnou diskusiou, kde sa účastníci zaujímali najmä o organizačné zmeny, ktoré sa v našom závode uskutočnili.

Zo stretnutia sme nadobudli dojem, že význam lesa si uvedomujeme všetci, my lesníci aj nelesnícka verejnosť. Želajme si teda všetci spoločne, aby sytozelená farba našim lesom vydržala aj v ďalších desaťročiach a stáročiach, pretože len vtedy bude les prinášať lesníkom potešenie z práce a občanom tejto krajiny mnohostranný úžitok od čistého vzduchu a dostatku pitnej vody cez produkciu dreva, poľovnej zveri, až po zdroje zamestnanosti, rekreácie a oddychu. ●

Ing. Jozef Sokol je ekonomicko – obchodný námestník na OZ Rimavská Sobota
Foto : Ing. Peter Ružička

V OZ Rimavská Sobota si pripomenuli mesiac lesov

Jozef SOKOL

Stalo sa už tradíciou, že názvy niektorých mesiacov v roku spájame s akýmsi podtitulom: Marec – mesiac knihy, Jún – mesiac poľovníctva, Apríl – mnohí sa pousmejú a povedia mesiac bláznov. Áno, je to mesiac plný bláznivých rozmarov počasia, avšak my, lesníci tomuto mesiacu prisudzujeme – MESIAC LESOV. Prečo apríl? Asi preto, že je späť s prebúdzaním sa prírody, lesa k novému životu, ustupuje kráľovná zima a nastupuje krásna jar.

Lesy sú neoddeliteľnou súčasťou životného prostredia človeka a predstavujú jeden z významných zdrojov rozvoja ľudskej civilizácie. Sú našim národným bohatstvom, rodinným zlatom našej spoločnosti. Sú nenahraditeľným dedičstvom, ktoré nám zverili naši praotcovia, aby sme ho opatrovali a zveľaďovali. Našou povinnosťou je toto poslanie splniť a zverené dedičstvo odovzdať našim vnukom a pravnikom v rovnakom, ak nie v lepšom stave ako sme ho zdedili my.

Oprava

Ján MIČOVSKÝ

V minulom čísle sme uverejnili rozhovor „Ako na Záhorí dane neplatia“. V časti rozhovoru, ktorá sa týkala problematiky používania tzv. červenej nafty a uplatňovania cestnej dane, došlo zo strany autora rozhovoru k nepresnostiam, ktoré vyžadujú nasledovnú opravu a upozornenie:

Používanie červenej nafty na OZ Šaštín sa týka obdobia pred novelizáciou príslušného zákona, ktorá používanie tejto nafty pri odvoze dreva jenoznačne vylúčila. V súčasnosti je používanie červenej nafty v odvoze dreva neprípustné. Informácie, ktoré v rozhovore zazneli k cestnej dani, treba posudzovať s tým, že táto problematika je predmetom našich konzultácií s Ministerstvom financií SR, a preto ju nie je možné v súčasnosti považovať za uzatvorenú.

V súvislosti s akýmkoľvek aktivitami prevádzkových pracovníkov pri praktickej aplikácii zákonov je potrebné, aby tieto boli vždy včas konzultované so zodpovednými pracovníkmi príslušných odborov na GR.

Čitateľom i dotknutým kolegom sa za nepresnosti ospravedlňujem. ●

Navštívila nás delegácia Odborového zväzu lesníctva Chorvátska

František SUCHANOVSKÝ

Na základe pozvania Odborového zväzu DREVO, LESY, VODA navštívila delegácia Odborového zväzu LESY Chorvátska dňa **19. apríla 2005** š.p. LESY SR Banská Bystrica. Dvadsaťčlennú delegáciu privítal generálny riaditeľ Ing. Karol Vinš. Prítomných informoval o štruktúre, poslaní a úlohách š.p. Lesy SR Banská Bystrica. V diskusii sa zaujímali členovia delegácie o otázky týkajúce sa odbytu dreva, poľovníctva a riešenia problémov v sociálnej oblasti. Vedúci projektového tímu Strediska Turizmus Ing. Šarik informoval prítomných o najvýznamnejších rekreačných zariadeniach podniku s možnosťou výmenných rekreácií so š.p. Chorvátske lesy Záhreb. Súčasne boli členom delegácie odovzdané aj propagačné materiály o všetkých rekreačných zariadeniach nášho podniku.

Program delegácie pokračoval 20. apríla návštevou kalamitou postihnutých oblastí Vysokých Tatier. 21. apríla si delegácia pozrela historické mesto Levoča. 22. apríla sa uskutočnil seminár pre členov delegácie na tému: „Členstvo SR v EÚ a účasť odborov v tejto oblasti“.

Návštevu Slovenska ukončili chorvátski kolegovia z OZ lesníctva Chorvátska dňa **23. apríla 2005**. ●

Výbor na ochranu prostredia pre život pri Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku zorganizoval dňa **26. apríla 2004**

vo Veľkom Krtiši seminár s názvom „Pozdvihnite oči a hľadte“, ktorý bol venovaný významu prírody pre život človeka. Po obrade v miestnom kostole a príhovore známeho teológa **Dr. Jána Dubíniho** stretnutie pokračovalo prednáškami v zasedacej miestnosti okresného úradu. O význame trávnych spoločenstiev rozprával riaditeľ Výskumného ústavu tráv a pasienkov **Ing. Branislav Valihora, PhD.** Svieži pohľad na históriu viníc a ich funkciu v krajine ponúkol **Ing. Ondreja Celenga**, predstaviteľ vinárskeho podniku Agro-Movino. Mimoriadne zaujímavú prednášku o architektonických hodnotách stromov v okolí chrámov a cintorínov prezentoval **Prof. Ing. Belo Riečan, CSc.**, ktorého praktickými skúsenosťami pútavo doplnila **Ing. arch. Anna Kršáková** z Agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici. Za Ministerstvo pôdohospodárstva SR informoval o možnostiach čerpania štrukturálnych fondov EÚ **Ing. Ján Babinský, CSc.** S prednáškou o význame a funkciách lesov vystúpil **Ing. Ján Mičovský, CSc.** z LESOV SR. ●

S cirkvou o prírode

Ján MIČOVSKÝ

Prečo mám rád les

RASTISLAV STAŇA
brankár hokejovej reprezentácie
Slovenska, člen tímu
majstrov sveta v roku 2002

„Dá sa povedať, že k lesu mám blízky vzťah, pretože od malička som s rodičmi chodieval na našu chatu, ktorá leží v lese pri Kysaku. Vždy som sa tam cítil dobre, lebo tam bolo oveľa pokojnejšie ako v meste. Žiaľ, počas hokejovej sezóny sa do lesa dostanem len málokedy a odkedy pôsobím v zahraničí, tak prakticky vôbec. Ale keď sa objavím doma, tak si do prírody vyjdem veľmi rád – či už s rodinou, alebo s priateľkou. Lesné ticho mi robí naozaj dobre. Zo Slovenska mám najradšej jeho východnú časť, z ktorej pochádzam, ale obľúbil som si aj Tatry, kde som ako chlapec chodil lyžovať.“

RÓBERT ŠVEHLA
asistent reprezentačného trénera
hokejistov SR a bývalý vynikajúci
obranca, jeden z najlepších
v zámorskej NHL

„V lese sa cítim ako doma, pretože som veľký poľovník. Ale nechodievam do lesa len na poľovačky, ale aj na prechádzky, pri ktorých pozorujem všetko, čo sa okolo mňa v prírode deje. Pravda, pri hokeji na to veľa času nemám – ani v minulosti ako hráč, ani teraz ako tréner. Ale ak mi v období, keď býva okolo hokeja voľnejšie, čas dovolí, rád si vybehnem do prírody. Je to dobrý relax. Pokiaľ ide o obľúbené miesta Slovenska, radšej mám hory ako nížiny. Ako hádam každý Slováčok mám blízky vzťah k Tatrám. Strávil som tam množstvo sústrezení, takže som mal dostatok času Tatry poriadne pobehať. Ale veľmi dobre sa cítim aj na Martinských Holiach či na Magure.“ ●

Podľa reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, ktorý vo februári 2005 na objednávku Lesov SR zrealizovala na vzorke viac ako tisíc respondentov agentúra Focus, až 64% ľudí dôveruje nášmu podniku, že sa mu podarí obnoviť lesy postihnuté veternou kalamitou tak, aby v budúcnosti znovu slúžili verejnosti a aj na ťažbu dreva. Potešiteľné zistenie. Už menej tešia odpovede respondentov na otázku, či súhlasia s názorom, že v Lesoch

Poznámka

SR prebehne obchod s kalamitným drevom korektne a transparentne, bez obohacovania sa jednotlivcov na úkor štátu. Iba 34% opýtaných odpovedalo kladne. To je veľmi málo.

Výsledky tematických previe-

Rôzne prieskumy verejnej mienky nás pravidelne informujú o dôveryhodnosti, popularite alebo vnímaní rôznych ustanovizní a inštitúcií, politikov, profesií a podobne. Interpretácia ich výsledkov býva obľúbeným námetom komentárov. Niektorí tzv. odborníci tvrdia, že všetky prieskumy trpia syndrómom dámskych plaviek, to jest že zakrývajú práve to, čo by každý chcel vidieť. Osobne si trúfam s takýmto názorom nesúhlasíť – všetko závisí od správne zvolených a formulovaných otázok. Pozrime sa na takýto prieskum zblízka:

Vedenie š.p. LESY SR sa v roku 2003 rozhodlo zadať renomovanej agentúre FOCUS uskutočnenie prieskumu verejnej mienky. Cieľom bolo získať prvotné informácie o vnímaní lesníctva a jeho významu verejnosťou. Taktiež bol skúmaný názor verejnosti na kvalitu hospodárenia štátnych lesohospodárskych subjektov, kvalitu ochrany obhospodarovaných porastov a znalosť verejnosti o pripravovanej zmene štátneho podniku na akciovú spoločnosť. Výskum bol uskutočnený na reprezentatívnej vzorke, ktorá svojim zložením „kopírovala“ zloženie obyvateľstva Slovenskej republiky podľa pohlaví, národnosti, vzdelanostnej úrovne, miesta trvalého bydliska, atď. Výsledky, ktoré sa dostavili, neboli prekvapujúce: verejnosť sa o lesy a lesníctvo príliš nezaujíma a značná časť populácie na túto problematiku nemá vyhranený, resp. žiadny názor. V každom prípade však prvý prieskum verejnej mienky z decembra 2003 priniesol výsledky, ktoré sa stali východiskom pre porovnanie a sledovanie trendov vývoja názorov verejnosti a zároveň

Kontroly na pokračovanie

Jozef MARKO

rok, zameraných na kontrolu porovnania deklarovaného množstva drevnej hmoty podľa dokladov so skutočným množstvom po fyzickom premeraní na kalamitných odštepných závodoch Beňuš, Čierny Balog, Liptovský Hrádok a Námestovo z februára a marca tohto roka ukazujú, že pochybnosti verejnosti sú v tomto smere do určitej miery skutočne oprávnené. Kontrolóri z generálneho riaditeľstva zistili porovnaniami preukazov pôvodu dreva na prepravu a spracovanie reálneho množstva pri dodávkach dreva z odvozných miest na expedičné sklady a z expedičných skladov odberateľom viacero

nedostatkov. Od menej závažných až po prípad, že nikto nebol schopný predložiť doklady, oprávňujúce vykonať odvoz a ďalšiu nakládku približne 30 kubíkov dreva. Tento prípad bol okamžite odstúpený orgánom činným v trestnom konaní. Okrem tohto ojedinělého prípadu bolo prijatých celkom 21 nápravných opatrení s uvedením adresnej zodpovednosti a termínmi plnenia.

Nie je dôvod si myslieť, že na nekalamitných závodoch sa žiadne nedostatky v tejto oblasti nevyskytujú. Preto série tematických previerok budú pokračovať po celom Slovensku. Nielen dôsledná kontrola, ale aj prijímanie účinných opatrení a vyvodenie osobnej zodpovednosti za nedodržávanie všeobecne záväzných legislatívnych a interných predpisov, môžu prinavrátiť štátnym lesníkom dôveru verejnosti v ich čestnosť a korektnosť. Aby ľudia neverili iba ich odborným schopnostiam, ale aj morálnemu profilu. ●

Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi...

Peter GOGOLA

akýmsi ukazovateľom úspešnosti našej práce s verejnosťou.

Prešiel rok. Proces reštrukturalizácie nášho podniku a prípravy na transformáciu boli v médiách prezentované takým i onakým spôsobom. Vykonali sme kus poctivej roboty na poli práce s verejnosťou. Snažili sme sa urovnať si vzťahy s nárokovými skupinami – i keď najmä s drevospracujúcim priemyslom a ochranármi to občas zaškrípalo. V polovici novembra minulého roku prišla veterná kalamita a po nej hurháj v médiách. Slovom – udialo sa mnoho, čo nepochybne pohllo verejnou mienkou. Akým smerom – to bola otázka, na ktorú mal priniesť odpoveď následný prieskum, uskutočnený vo februári tohto roku. Obsahoval rovnaké otázky ako v decembri 2003, doplnili sme ešte ďalšie dve, vzťahujúce sa ku veternej kalamite a jej likvidácii. A výsledok? Jedna zlá a jedna dobrá správa - ktorú chcete vedieť prvú?

Začnime dobrou: po roku výrazne poklesol percentuálny podiel tých, ktorí na otázky o lese, lesníctve a hospodárení š. p. LESY SR odpovedali „neviem, nepoznám, nemám o tom informácie, to ma nezaujíma“. Pracovník agentúry FOCUS, skúsený a ostrieľaný sociológ Ivan Dianiška vo svojom komentári k výsledkom prieskumu uviedol, že za desaťročie svojej praxe v podobných prieskumoch sa nestretol „s tak frapantným (t.j. výrazným, prekvapivým) posunom vo vnímaní problematiky respondentmi – rozdiely

medziročne v rádoch desiatok percent sú v tejto brandži kuriozitou“. Na otázku, čomu ten výrazný posun vo vnímaní problematiky lesa a lesníctva pripisuje odpovedal, že „je to pravdepodobne dôsledkom medializácie veternej kalamity v Tatrách“. (Ja osobne verím, že k tomuto posunu „troškou do mlyna“ prispeli aj Deň stromu, Drevorubač 2004, letné pobyty detí z detských domovov v našich chatách, lesná pedagogika, vianočné stromčeky pre detské domovy a hlavne každodenná poctivá práca tisícov lesníkov od Smoleníc až po Sobrance).

A tá zlá správa? Polarita názorov sa nijak výrazne neposunula. Stále je vysoký podiel verejnosti, ktorá nás a našu prácu nevníma pozitívne. „Není

Poznámka

na svete člověk ten, který by se zalíbil lidem všem“ – hovorí české ľudové príslovie. Iste na tom bude zrnko pravdy, jedno je však isté: máme pred sebou obrovský kus práce. Nechceme ťahať verejnosti medové motúzy popod nos, ani používať goebelsovské propagandistické metódy. Chceme a budeme poctivo pracovať pre les, vychovávať verejnosť, oslovovať mládež a prezentovať každý náš úspech. Bol by v tom čert, aby sa výsledok nedostavil. A po roku sa opäť „pozrieme do zrkadla“ prieskumu verejnej mienky, aby sme sa ho opýtali: *Zrkadielko, zrkadielko, povedz mi...* ●

Právne okienko

Milan VANČO

V ostatnom právnom okienku som informáciu o nových právnych predpisoch zo Zbierky zákonov končil upozornením na potrebu zvýšenej opatrnosti vodičov na cestách v týchto jarných mesiacoch, nové informácie začnem tiež jednou z oblastí cestnej dopravy, konkrétne zákonom č. 93/2005 Z. z. o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. 7. 2005.

Zákon upravuje podmienky prevádzkovania autoškôl, udeľovanie a odňatie oprávnenia autoškólám na výučbu aj výcvik, doškolovacie kurzy inštruktorov autoškôl a pôsobnosť orgánov verejnej správy.

Predovšetkým do pozornosti našim ochranárom dávam vyhlášku MŽP SR č. 100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.

Okrem toho je tu nová vyhláška MŽP SR č. 101/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone vodnej stráže, obidve vyhlášky sú účinné už od 1. 4. 2005.

Treťou „z kuchyne“ legislatívcov MŽP SR je vyhláška č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu. Aj táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. 4. 2005.

Zákon o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. prešiel za posledné dva roky viacerými novelami, pod č. 121/2005 Z. z. preto bolo vyhlásené jeho úplné znenie.

A keďže sme nielen zamestnancami, ale aj občania – spotrebiteľia energií zo sietí, možno bude dobré upozorniť na nariadenia vlády SR č. 123/2005 Z. z. a č. 124/2005 Z. z., ktoré ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom a elektrinou, ale najmä na vyhlášku č. 152/2005 Z. z. o určenom čase a určenej kvalite dodávky tepla pre konečného spotrebiteľa.

Za dôležitú možno považovať novelu zákona o zbraniach a strelive (zákon č. 190/2003 Z. z.), ktorá vyšla v Zbierke zákonov pod č. 132/2005 Z. z., a ktorej nové ustanovenie §72 a.) upravuje podmienky zániku trestnosti nedovoleného ozbrojovania. Platnosť tohto ustanovenia je 12 mesiacov, teda od 14. 4. 2005 do 14. 4. 2006.

Z rovnakých dôvodov ako pri zákone o sociálnom zabezpečení bolo pod č. 140/2005 Z. z. vyhlásené úplné znenie (účinnosť od dňa vyhlásenia v Z. z. – od 15. 4. 2005) zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Po zákone č. 282/1993 Z. z.

o zmiernení niektorých majetkových krívď spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam v znení zákona 97/2002 Z. z. prijala NR SR zákon zverejnený pod č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré neboli vydané cirkvám a náboženským spoločnostiam a o prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. Zákon má obmedzenú platnosť do 30. 4. 2006.

Do pozornosti ochranárov dávam aj vyhl. MŽP SR č. 173/2005 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Horná Orava.

A na záver niečo pre tých, čo v slnečné jesenné dni s radosťou oberajú nádherné šťavnaté strapce hrozna a ešte radšej „pasú“ svoje zmysly pri „koštovke“ iskričného a voňavého vínka. O podmienkach pestovania viniča na registrovaných plochách nachádzajúcich sa vo vinohradníckych oblastiach a o podmienkach výroby hroznového vína, nakladaní s ním a jeho uvádzaní na trh v záujme jeho neškodnosti a kvality, pojednáva zákon č. 182/2005 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve. Suchý zákon o šťavnatom hrozne. Tak teda, „Na zdravie!“ (...len ten Etický kódex ...!). ●

Outplacement - práca s ľuďmi, o ľuďoch, pre ľudí

Miloš GOČIK

Základnou filozofiou projektu Outplacement je pomôcť. Pomôcť rôznym ľuďom, rôznymi spôsobmi, na rôznych miestach, možno v podobnej situácii, aj keď aj tá je vždy iná.

Skúsenosti z práce za posledné mesiace nám ukázali rôzne pohľady ľudí, ktorí túto pomoc potrebujú, resp. ľudí, ktorí majú o pomoc záujem. Lebo nie vždy je to to isté. Jednou z náročných úloh koordinátorov projektu je nie len projekt uvoľňovaným zamestnancom predstaviť, priblížiť, objasniť, vysvetliť. Súčasťou toho je, aj ich motivovať, pomôcť prekonať prvotnú nedôveru, obavy a zdôrazniť nádej. Nie je jednoduché človeku, ktorému práve oznamujete veľmi neprijemnú správu, zároveň navrhnúť, že mu môžete a viete pomôcť.

Je paradoxom tejto situácie, aj keď možno pochopiteľným paradoxom, že ľudia ktorí pomocnú ruku podávajú musia doslova presvedčať tých, pre ktorých je pomoc určená. Paradox je pochopiteľným z viacerých dôvodov.

Oznámenie o uvoľnení zo zamestnania nie je bežná životná situácia. Človek ju zažíva len niekoľkokrát, niektorí dokonca vôbec. Preto možno očakávať aj rôzne spôsoby prežívania takejto situácie a jedným

z nich je aj možnosť, že navrhovanú pomoc odmietne - niekto pre to, že je smutný, niekto nahneváný, niekto pre to, že už mu je všetko jedno.

Dalším dôvodom, prečo môže človek odmietnuť účasť, je neznámosť situácie, keď zamestnávateľ ponúka uvoľňovanému asistenciu. Ešte stále je pre ľudí skôr prekvapením a novinkou, ak zamestnávateľ prejaví úprimný záujem o ich ďalší osud. A keďže je to niečo nové, ľudia tomu často neveria a sú opatrní.

Častým dôvodom, prečo ľudia váhajú so zapojením sa do projektu je vnímanie slabšej nádeje na pozitívnu zmenu. Príčinou môže byť vnímanie situácie v svojom regióne ako zlej, niektorí vnímajú ako problémový svoj vek - či už ako príliš nízky, alebo príliš vysoký. Môže to byť spôsobené aj sebahodnotením človeka, malou dôverou v svoje sily.

Rozmanitosť ľudských reakcií je v tomto prípade naozaj značná. Z tých, ktoré pri rozhovoroch s uvoľňovanými najčastejšie počujeme, vyberáme: „Na čo je to dobré? Teraz mi chcete pomôcť? Nechcem nič, len slušne odísť a mať pokoj...“ Ale aj: „Hmm, to je zaujímavé, a čo sa tam dozviem? Naozaj ma to nič nebude stáť? Skvelé! A možno sa dozviem nejaké nové veci, veď tým nemám čo stratiť.“

Aké sú riešenia, ktoré využívajú v svojej práci personalisti jednotlivých OZ? V prvom rade nevnímajú moment uvoľňovania zamestnanca výlučne administratívnu záležitosť, ale vložili celý svoj personalistický kumšt do všetkých aspektov procesu - administratívnych, pracovno-právnych a najmä ľudských. Snažia sa na neočakávané reakcie zamestnancov reagovať s pochopením, záujmom, empatiou.

Preto, aby ľudia prestali mať strach z neznámeho, teda z ponuky pomôcť v procese uvoľňovania, je najlepším prostriedkom poskytnutie informácií. Na to sú určené informačné materiály, na to slúži stĺpček v časopise Lesník a na to sú najmä určené vedomosti a ochota komunikovať, odpovedať na otázky.

V neposlednom rade - je pomerne zložité pracovať s otázkami, ktoré sa týkajú zložitej situácie v regióne, na trhu práce. Ani to nie je neriešiteľný problém. Na prvom mieste stojí snaha zmeniť vnímanie situácie - nehľadať a nerozoberať veci, ktoré sa nedajú urobiť, neopisovať prekážky, ale naopak sústrediť sa na možnosti - teda na možnosti, ktoré ponúka prostredie a najmä na možnosti, ktoré sú vo vnútri človeka, ktorého sa to týka.

Ak sa nám podarí prekonať prekážky pri ceste k úspešnému zapojeniu ľudí do projektu, je možné, a pravdepodobne, že aj ľudia s pôvodnou nedôverou, ostychom, pocitom malej nádeje, začnú vnímať svoju situáciu a možnosti, ktoré im projekt a ľudia v ňom núkajú ako prospešné a užitočné. A to je najpravdepodobnejšia možnosť, že sa prospešnými a užitočnými v ich prípade aj stanú. ●

trenkwalder Management Partners

MP SR PREDLOŽILO LEGISLATÍVNY ZÁMER TRANSFORMÁCIE LESOV SR

SITA, 13. apríl 2005

Ministerstvo pôdohospodárstva SR predložilo do pripomienkového konania legislatívny zámer na vypracovanie zákona o založení spoločnosti Lesy Slovenskej republiky, a.s. Zákon má umožniť zmenu právnej formy štátneho podniku Lesy SR na akciovú spoločnosť so 100-percentnou účasťou štátu a vytvorí legislatívne podmienky na realizáciu a zabezpečenie transformácie tejto organizácie. Akcionárske práva má v štátnej akciovej spoločnosti vykonávať Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Na založenie akciovej spoločnosti sa podľa legislatívneho zámeru použije majetok štátu v správe štátneho podniku Lesy SR s výnimkou lesných pozemkov vo vlastníctve štátu a drobných vodných tokov. Lesné pozemky v účtovnej hodnote približne 34 mld. Sk tak zostanú naďalej vo vlastníctve štátu, pričom určenú časť vlastníckych práv k tomuto majetku bude vykonávať rezort pôdohospodárstva.

LESNÍCI ZVÝŠIA INVESTÍCIE DO OCHRANY PRÍRODY O 100 MILIÓNOV

TASR, Národná obroda, 21. apríl 2005

Štátny podnik Lesy SR v Banskej Bystrici chce v najbližších štyroch rokoch z vlastných zdrojov zvýšiť financie na verejnoprospešné činnosti spojené s ochranou prírody o vyše 100 miliónov korún na sumu 332 miliónov korún v roku 2008. Podnik sa aj preto neobáva protestov občanov proti politike bezohľadnej voči životného prostrediu.

Lesníci boli totiž historicky prvými ochranármi prírody a vždy počítajú

so zvýšením investícií do environmentálne priaznivejších technológií. Uviedol to hovorca Lesov SR Peter Gogola pri príležitosti zajtrajšieho Dňa Zeme.

ZÁMEROM TRANSFORMÁCIE NIE JE PRIVATIZÁCIA

Formát, 21. apríl 2005

S generálnym riaditeľom š. p. Lesy SR Karolom Vinšom o transformácii, o predávaní dreva, o živote lesníkov

Projekt transformácie je stále iba na papieri, alebo ste ho už začali realizovať?

- „Do veľkej miery ho začali realizovať v tomto roku práve riaditelia odšepných závodov. Oni sami už dlhšie cítili nutnosť racionalizovať organizačnú štruktúru závodov a lesných správ, zefektívniť ekonomiku závodov, utlmiť neproduktívne a stratové prevádzky. Ich snaženie, koordinované ústredím podniku, smeruje k hospodárnejšiemu nakladaniu so štátnym majetkom, k vytvoreniu lepších podmienok pre tých, ktorí sú kľúčovými ľuďmi v jadre podnikania Lesov SR – v lesníckej produkcii.

Tými kľúčovými ľuďmi sú odborní lesní hospodári a lesníci. Ich posunutím na úroveň lesného obvodu zvýšime odbornú starostlivosť o les. Vo vedomí verejnosti zatiaľ prevláda predstava, že lesníci sú tí, ktorí ťažia a

predávajú drevo. Málokto si ale dokáže predstaviť, koľko práce musia lesníci vynaložiť pri zakladaní, ochrane a výchove porastov, aby zhruba po sto rokoch ostal za nimi ekologicky stabilný les, ktorý nie je iba zásobárňou dreva, ale plní množstvo iných, pre každého človeka životne dôležitých funkcií. Či prší, alebo mrzne, či je po kolená snehu alebo blata, lesníci musia ísť do porastov a musia si urobiť svoju prácu. Treba im za to všetkým poďakovať. Zvlášť teraz v apríli, ktorý je mesiacom lesov.“

Keď sa na Slovensku povie transformácia, v ľuďoch to evokuje väčšinou strach zo skrytej privatizácie, tunelovania a pod. Hrozí aj v Lesoch SR po ich transformovaní na akciovú spoločnosť od 1. januára 2006, že budú sprivatizované, alebo že výrazná časť financií vďaka predaju dreva zo štátnych lesov skončí v súkromných vreckách?

- „Ani v programovom vyhlásení vlády, ani v projekte nie je zmienka o privatizácii štátneho majetku, privatizácia nie je otvoreným ani skrytým zámerom transformácie. Po tom, ako sa nám po niekoľkomesačnej mravčej práci podarilo účtovne usporiadať majetok v užívaní Lesov SR, ktorého evidencia bola desaťročiami neuveriteľne zanedbaná, odpredávame dubiózny nepotrebný majetok ktorý iba zaťažuje podnik. Je to štandardný postup, ktorý robia v takejto fáze všetky firmy. Nebudeme však odpredávať lesný pôdny fond, ktorého účtovná hodnota predstavuje mimochodom viac ako 34 miliárd korún. Chceme vybudovať štandardne fungujúcu spoločnosť, zdravú a konkurencieschopnú, ktorá nebude musieť prosieť o peniažky zo štátnej kasy, ale naopak, bude schopná do nej výrazne prispievať.“ ● (Redakčne krátené)

Malý ekonomický slovníček

Náklady - penazne vyjadrené vynakladané prostriedky; spotreba zhmotnenej a živej práce v penaznom vyjadrení; úbytok hospodárskych prostriedkov v penaznom vyjadrení

Národný produkt - slúži na meranie výkonnosti ekonomiky (hodnota finálnej produkcie v trhových cenách), a to podľa národnej príslušnosti výrobných faktorov, bez ohľadu na región, v ktorom pôsobia

Národná banka Slovenska - štátna banková inštitúcia, podieľa sa na monetárnej a fiškálnej politike vlády, emituje hotovostné peniaze, vykonáva dozor nad komerčnými bankami, je bankou štátu aj bánk, spravuje devízové rezervy...

Národný rozvojový plán - jedna z podmienok na získanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorú musí splniť každá členská krajina;

pozostáva zo sektorových operačných programov

Nástroje hospodárskej politiky - prostriedky, ktorými štát realizuje vytýčené ciele a úlohy. V zmiešanej ekonomike štát uplatňuje nástroje hospodárskej (monetárnej, fiškálnej, dôchodkovej a sociálnej, zahraničnoobchodnej) politiky

Nepriama daň - daň uvalená na statky a služby, jednotlivcov postihuje nepriamo (napr. DPH)

„Neviditeľná ruka trhu“ - vedie jednotlivé subjekty trhu tak, že sledovaním svojho osobného záujmu a prospechu jedajú súčasne v záujmu trhu a spoločnosti (teória hospodárskeho liberalizmu A. Smitha, 1776)

Negociácia - rokovanie, vyjednávanie (právne, obchodné a pod.), sprostredkovanie ●

OCHRANA

LESNÉ PORASTY

Podkórny hmyz:

V máji kulminuje jarň rojenie väčšiny druhov podkórneho hmyzu. Tejto skutočnosti zodpovedá aj zvýšená aktivity lesného hospodára pri plnení úloh v boji s ním. Vykonávajú sa pravidelné kontroly lapákov a odbery zachyteného hmyzu z feromónových lapáčov. O týchto kontrolách sa vedie evidencia, aby bolo možné vyhodnotiť stupeň ohrozenia porastov podkórny hmyzom a podľa toho usmerňovať ďalšie opatrenia. Koncom mesiaca treba začať (podľa výsledkov kontrol) s odkôrnňovaním lapákov I. série na lykožrúta smrekového leskleho.

V borových porastoch sa ukončuje asanácia lapákov na lykokaza borovicového a lykokaza borinového a môže sa pristúpiť k asanácii lapákov na lykožrúta borovicového a lykožrúta vrcholového. Opäť sa zintenzívňuje vyhľadávanie novonapadnutých stromov v smrekových i borových porastoch a bezodkladne sa pristupuje k ich asanácii. Asanuje sa aj napadnuté vyťažené drevo na skládkach.

V ihličnatých výsadbách treba vykonávať kontrolu výskytu tvrdoňa smrekového. Po zistení jeho zvýšeného stavu na lokalitách, kde sa nepoužili preventívne ošetrované sadenice a nevykonalo sa ani ošetrovanie granulátmi pri výsadbe, je nevyhnutné vykonať kuratívne ošetrovanie syntetickými pyretridmi.

Počas mája sa kontroluje stav odumierania pripravených lapákov pre podkórnik dubového. Na stanovištiach postihnutých HDD treba uložiť zvyšky po ťažbe (z obdobia december – máj) do hromád v silno zatienených častiach porastov. V prípade možnosti pálenia je vhodné časť haluziny ponechať na teplejších, svetlejších miestach ako lapáky (lapacie hromady). V tomto prípade sa o lapacích hromadách musí viesť evidencia rovnako ako o klasických lapáčkoch. Vyhľadávajú a vyznačujú sa hynúce a práve uhynuté stromy dubov napadnuté podkórnikom dubovým.

Listožravý a cicavý hmyz:

Ochranné aktivity súvisiace s opatreniami proti listožravému hmyzu v máji vrcholia. Podľa stavu rašenia dubov a poveternostných podmienok vykonávajú sa na začiatku mája ošetrovania proti dubovým defoliátorom (obaľovače a piadivky) a v druhej dekáde mája i ošetrovanie proti mniške veľkohlavej. Pri týchto druhoch škodcov treba pri leteckom ošetrovaní uprednostniť biologické prípravky alebo prípravky zo skupiny inhibítorov tvorby (syntézy) chitínu. Keďže ide o pozerové prípravky, treba pri aplikácii dbať na voľbu optimálneho termínu zásahu. Zásah je najvhodnejšie vykonať v období, keď je škodca v najcitlivejšom vývojovom štádiu, ale súčasne prijíma dostatočné množstvo potravy, keď sú vhodné poveternostné podmienky (prevláda suché a teplé počasie) a keď je hostiteľská drevena dostatočne olistená (listy majú aspoň 2/3 konečnej veľkosti). Ošetrovanie sa vykonáva, ak je škodca v druhom instare.

Nevyhnutnou činnosťou po pozemnom a leteckom ošetrovaní je vykonanie kontroly účinnosti.

V porastoch, v ktorých kontroly prezimujúcich pahúseníc ploskanky smrekovej v pôde signalizovali možné premoženie škodcu, je potrebné vykonať koncom mesiaca kontrolu rojenia. Optimálnou je fotoelektorová metóda, pri ktorej sa fotoelektory umiestnia v porastoch pred začiatkom rojenia. Orientačný obraz o stave populácie môže dať i pochádzka po porastoch počas slnečného dňa a okulárne zhodnotenie stavu rojenia.

Vykonáva sa kontrola hrebenárky hrdzavej (prezimujúce vajíčka), najmä vo vyšších polohách – na kosodrevine. Za kritický počet sa považuje nájdenie jednej znášky na 10 náhodne prehladnutých letorastoch borovice alebo kosodreviny. V nižších polohách dochádza k liahnutiu pahúsenice škodcu už v máji, preto je už v tomto období potrebné vykonať obranný zásah.

Začiatkom mesiaca sa rojí hrebenárka borovicová a mladé húsenice sa liahnu z vajíčok asi o 2-3 týždne. Preto treba v máji kontrolovať intenzitu rojenia a početnosť vajíčok. V prípade premoženia škodcu pripravíť obranný zásah.

Začiatkom mesiaca, podľa stavu rozvíjajú sa smrekovci, sa vykonáva obranný zásah proti rúrkovekovi smrekovcovému. Odporúčanými prípravkami sú najmä inhibitory syntézy chitínu, resp. syntetické pyretridy. Ošetrovanie vykonávať iba v semenných sadoch a v porastoch oslabených viacročným žerom. Definitívne rozhodnutie o vykonaní obranného zásahu musí predchádzať kontrola početnosti škodcu tesne pred zásahom.

V prípade nutnosti je potrebné vykonať obranné opatrenia proti voškám na jedli, smreku a smrekovci. Aby bol zásah úspešný, treba ho načasovať do obdobia, kedy je škodca najzraniteľnejší. Pri kôrovnicach na smrekovci a smreku možno obranný zásah odporučiť po viacročnom silnom napadnutí smrekovcových kultúr, mladín a semenných sádov.

V máji sa vykonávajú obranné zásahy aj proti obaľovačovi mládnikovému. Ide o ťažko hubiteľného škodcu, z čoho vyplýva nutnosť použitia kontaktných insekticídov. Postreky proti obaľovačovi mládnikovému sa spravidla vykonávajú iba v semenných sadoch.

Boj s burinou:

Začiatok mája je posledným termínom na selektívne jarň aplikácie listových herbicídov s účinnou látkou glyfosát. Cieľové drevisy ešte nerašia, burinové druhy majú vyvinutú listovú plochu alebo aspoň narašené pupene. Niekoľkodňový rozdiel medzi pučaním nežiadúcich krov (viči zob, trnka, hlôh, šípová ruža, čerňičie) a prirodzeného zmladenia duba možno využiť na takýto postrek a ochrániť tak dubový nálet pred nežiadúcou konkurenciou.

Hubové ochorenia drevn:

V borovicových kultúrach sa dokončuje sledovanie výskytu sypaviek. Pozornosť treba zamerať aj na výskyt rôznych druhov hrdzí, pri ktorých dochádza v tomto období k vytváraniu ložísk jarň výtrusov. Najmä vo výsadbách a kultúrach sa kontroluje výskyt ohýbača sosnového, ako aj rôznych druhov hrdzí. Na sadeniach borovice vejmutovky je nutné sledovať výskyt mechúrnatky vejmutovkovej. Účinná ochrana a obrana voči širokému spektru hrdzí na boroviciach spočíva v poznaní ich vývojových cyklov a v tej súvislosti najmä v odstraňovaní medzihostiteľských rastlín. Pri silných výskytach sa odporúča vykonať postrek fungicídmi prípravkami.

V topoľových oblastiach je potrebné sledovať výskyt dotichzý topoľovej. Kontrola sa vykonáva najmä v hlavových škôlkach a vo výsadbách tak, že sa zisťujú charakteristické príznaky ochorenia, ako je vodnaté tmavé sfarbenie kôry, nekrotizácia kôry, vädnutie výhonov v miestach nekroz a nad nekrozami, scernenie vodivých pletív, prítomnosť pyknid. Napadnuté jedince je potrebné vyrezať a spáliť.

Z dôvodov zníženia rizika prenosu tracheomykóznych húb v dubinách je potrebné venovať zvýšenú pozornosť porastovej hygiene a regulácii početnosti vektorov.

POĽOVNÍCTVO

V máji sa dokončuje terénne hodnotenie škôd zverou a kompletizuje hlásenie L 115 „Hlásenie škôd spôsobených zverou na lesných porastoch“. Evidencia a výpočet škôd zverou slúžia jednak pre centrálnu spracovanie údajov za celé Slovensko, ako aj pre vlastnú potrebu lesníckych organizácií pri vymáhaní škôd vzniknutých na prenajatých pozemkoch a pre zameranie ochrany lesa proti zveri v nasledujúcom období.

Druhá polovica mája a začiatok júna je vhodným obdobím na zraňovanie kôry smrekov (najlepšie ronenie živice po poranení) ako metódy ochrany kmeňov proti obhryzu a lúpaniu v prebierkových porastoch do veku 60 rokov. Zraňovanie je možné urobiť viacerými druhmi škrabákov a hoblíkov, ktoré sú pre tento účel špeciálne vyrábané. Cieľom zraňovania je prerazenie plynkej povrchovej vrstvy kôry (rany nesmú zasahovať do belí), ktoré spôsobí intenzívne ronenie živice a urýchli vytváranie hrubej borky. Vzhľadom na túto skutočnosť môžu neskôr hlboké pozdĺžne rany spôsobiť chyby dreva, preto zraňovanie robíme opatrne.

ŠKÔLKY

Hubové ochorenia/ochrana semien:

V tomto období sa robia výsevy na nekrytých substrátoch a minerálnej pôde. Morenie semien ihličnanov pred výsevom čiastočne chráni vzhádzajúce semenáčiky proti padaniu.

Výsevy ihličnanov niekedy dosť poškodzujú vtáky, ktoré vyzobávajú vzhádzajúce semenáčiky. Účinným opatrením je zakrývanie netkanými textíliami alebo iným vhodným materiálom. Hneď po videní sa však musí textília odstrániť, lebo pod ňou sú veľmi dobré podmienky pre rozvoj plesní a húb.

Keď väčšina semenáčikov zhodí semenné čiapky, treba vykonať zálievku záhonov proti padaniu semenáčikov. Tento zásah sa nemá robiť za plného slnečného svitu a vysokých teplôt.

Pri výseve buka je dôležité vybrať miesto sejby tak, aby sa tam aj pri dlhšom dažďovom období nehromadila voda. Výsev v stojacej vode sa nedá zachrániť.

V tomto období je dôležité sledovať predpovede počasia. V prípade nebezpečenstva neskorých mrazov treba zabezpečiť preventívne postriekanie záhonov kyselinou boritou a zabezpečiť ochranu proti zamrznutiu (zálahy, netkané textílie, a podobne). ●

Johann Wolfgang GOETHE /1749-1832/, nemecký básnik, mysliteľ, vedec a štátnik, vodcovská osobnosť nemeckej klasiky vyslovil otázku:

KTORÁ VLÁDA JE NAJLEPŠIA? Tá, ...

Tajničku krížovky zašlite na adresu redakcie Lesníka. Jedného vyžrebovaného lúštitela odmeníme publikáciou Záhradníčime s Lunou, ktorú nám poskytlo vydavateľstvo IKAR.

	organiza- júci princíp	1	štátny úradník	nemecký výrobca áut	suchá časť obilia	kód Sao Tome and Principe	štát vo Venezuele	ženské meno (6.9.)	3	biblický vrch
oblok					sudcovské rúcho					
značka na zastavenie					česká TV stanica spí (bás.)					
zápisník					javor (bot.) finsky literát					
ústna (kniž.)							barmská exmetropola práca (nem.)			
hrad, zámok (maďar.)				citosl. obdivu angl. šfacht. titul			zn. jedn. long ton predstih, výhoda			
typ rus. lietadiel (Antonov)			jednotná v zmyslení hrdina (bás.)							úhor (nem.)
Pomôcky: vár, toľ, Lara	pieseň z opery výpr. hr- din. básen					vedecky skúma vl. rukou (skr.)				
sociálny revolu- cionár v Rusku					jar (bás.) rezali drevo					
nerozvítý kvietok				prikoval únosca Heleny						
zízaj			Loudolfo- vo číslo číselná lotéria		ovšem, hřa (čes.) keď					očná dúhovka
striekala (expr.)						14-te pís. gr.abeceďy jap. lovk. perál				
	zn. pre hektár	žen. meno (2.2.) dobře						zn. argónu koncovka uhľovo- díkovo		
naháňal (expr.)					podvázka, balamutí					
2						epocha triasu				

Tajnička krížovky z aprílového čísla Lesníka znie: **Dve pravdy si nikdy nemôžu odporovať**. Z korešpondenčných lístkov so správnymi odpoveďami sme v redakcii vyžrebovali ten, ktorý nám poslal **Jozef Polakovič z Trstenej**. Víťazovi blahoželáme a posielame mu Novú knihu o bylinkách, ktorú redakcii Lesníka poskytlo vydavateľstvo IKAR.

Poľovnícky receptár

"Nebíčko v papuľke"

Stehno z daniela na spôsob sviečkovej

Marináda:

Mrkvu (cca 0,5 kg), petržlen (2-3 ks) a cibuľu (3-4 ks) uvaríme vo vode do polomäkka s celým korením, bobkový listom (2-3 ks) a trochou octu. Necháme vychladnúť.

Suroviny:

Stehno z daniela (700g), slanina, kyslá smotana (250 ml), hladká múka (2PL), plnotučná horčica (2PL), kryštálový cukor (4PL), citrónová šťava z polovičky citróna, suché červené víno (2dl), knedľa.

Postup: Pripravíme marinádu. Mäso prešpikované slaninou v nej necháme niekoľko dní (minimálne 2) odležať. Potom ho vyberieme. Zeleninu scedíme a opláchneme, aby sme zmyli zvyšky vyražanej krvi. Mäso na horúcom oleji zo všetkých strán rýchlo opečieme, pridáme zeleninu z marinády a dolejeme vodou. Ak treba, pridáme ešte čierne korenie a bobkový list. Necháme zakryté na miernom ohni variť. Hotové mäso vyberieme z hrnca a marinádu rozmixujeme (najlepšie ponorným mixérom, predtým však vyberieme bobkový list). V suchom hrnci vyrobíme z kryštálového cukru karamel. Keď je tmavý a hustý, prelejeme doň omáčku.

Dôkladným rozmiešaním sa karamel v omáčke rozpustí. Kyslú smotanu s mliekom a múkou dôkladne rozmiešame, aby v nej neboli hrčky a pridáme do omáčky.

Povaríme cca 10 minút, aby omáčka zhustla. Nakoniec ju dochutíme horčicou, citrónovou šťavou a červeným vínom.

Mäso nakrájame na tenké plátky a podávame s knedľou a omáčkou, podľa chuti pridáme na tanier trošku brusnicového kompótu.

Odporúčam zapíjať suchým červeným vínom.

Dobrú chuť!

Pokrm pripravil, naaranžoval, vyfotografoval, zjedol a recept napísal **Peter Gogola**

RUBRIKU PRIPRAVUJEME V SPOLUPRÁCI S POŠTOVÝM MÚZEOM V BANSKEJ BYSTRICI

Filatelistické okienko

1996

OCHRANA PRIRODY

Kamzík vrchovský tatranský

*Rupicapra
rupicapra
tatrica*

16.7.1996

- Autor výtvarného návrhu známky: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina známky: **František Horniak** podľa liniovej kresby Martina Činovského
- Tlačiareň: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s hĺbkotlačou**
- Náklad známky: **3 000 000 ks**
- Autor motívu na FDC: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina FDC: **František Horniak**
- Návrh na pečiatku: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Tlačiareň FDC: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače FDC: **ocelotlač z plochých platní**
- Náklad FDC: **10 000 ks**

OCHRANA PRIRODY

Zubor hôrny

Bison bonasus

16.7.1996

- Autor výtvarného návrhu známky: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina známky: **Martin Činovský**, akad. maliar
- Tlačiareň: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s hĺbkotlačou**
- Náklad známky: **3 000 000 ks**
- Autor motívu na FDC: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina FDC: **Martin Činovský**, akad. maliar
- Návrh na pečiatku: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Tlačiareň FDC: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače FDC: **ocelotlač z plochých platní**
- Náklad FDC: **10 000 ks**

OCHRANA PRIRODY

Muflón obyčajný

Ovis musimon

16.7.1996

- Autor výtvarného návrhu známky: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina známky: **Rudolf Cigánik** podľa liniovej kresby Martina Činovského
- Tlačiareň: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače: **rotačná ocelotlač v kombinácii s hĺbkotlačou**
- Náklad známky: **3 000 000 ks**
- Autor motívu na FDC: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Rytina FDC: **Rudolf Cigánik**
- Návrh na pečiatku: **Vladimír Machaj**, akad. maliar
- Tlačiareň FDC: **Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha**
- Technika tlače FDC: **ocelotlač z plochých platní**
- Náklad FDC: **10 000 ks**

1. Hádanka

Je to psovitá šelma, podobná farbou i stavbou tela nemeckému ovčiakovi. Chvost drží na rozdiel od psa vždy zvislo. Dospelý jedinec má hmotnosť 30-60 kg. Telo má pokryté hustou srstou, nohy veľké a chvost dlhý a chlpatý. Na predných tlapkách je 5, na zadných 4 prsty, ktoré sa končia pazúrmí.

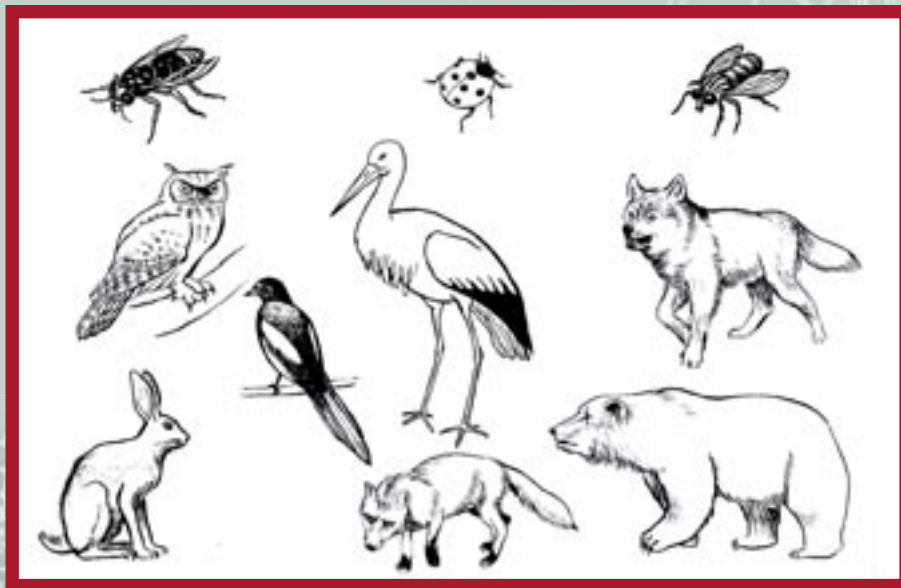
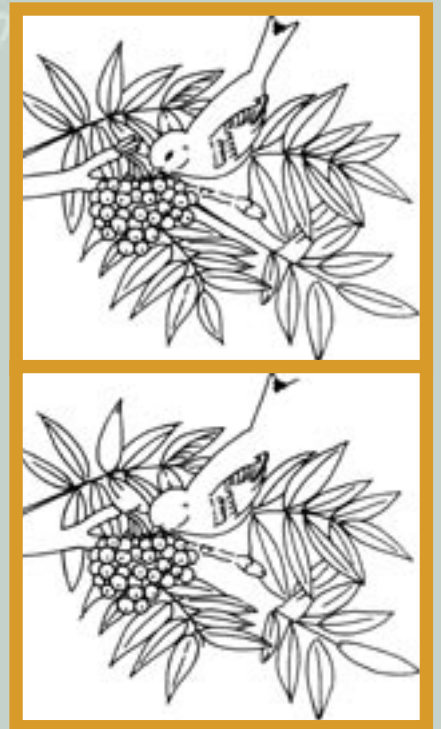
Má výborne vyvinuté zmysly. Je veľmi ostražitý a opatrný. Potravu loví väčšinou v noci. Loví vysokú zver, zajace a iné zvieratá. Keď je veľmi hladný, živí sa aj zdochlinami, korenkami a bobuľami. V zime sa združuje do svoriek a loví spoločne. Mimo zimného obdobia žije v páre so samičou. Mláďatá, ktoré sa rodia na jar a zvyčajne ich býva šesť, ostávajú s rodičmi najmenej rok, kým sa osamostatnia.

Ako sa toto zviera volá? Skús ho nakresliť!

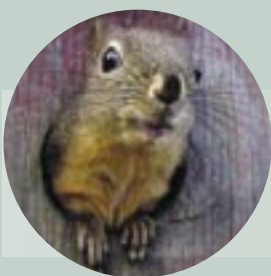
Ahoj kamaráti,
pošlite mi správne
odpovede. Jedného
riešiteľa odmením
darčekom.

2. Vyfarbi obrázky štvornohých zvierat, ohranič modrou čiarou obrázky vtákov, ohranič žltou čiarou obrázky hmyzu.

3. Nájdi 10 odlišností.**4. Povedz 3-krát rýchlo za sebou bez chyby.**

Len sa zver, lesná zver, či z tej čistej horskej vody v lesnom tichu ti chutí?

Moja adresa je: **Veverička Ryška**, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.

Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

Jekka McVicar
NOVÁ KNIHA O BYLINKÁCH

Bylinky majú pozoruhodne veľa dimenzií: využívajú sa v kuchyni, v medicíne i kozmetike, ale sú užitočné aj ako sprievodné rastliny v záhrade, kde pomáhajú prosperovať iným druhom rastlín – alebo sú základom prírodných skrášľovacích prípravkov a čistiacich prostriedkov, čím pomáhajú vytvárať domov bez toxických látok.

Nová kniha o bylinkách ponúka prehľadný, jednoduchý a pritom exkluzívny návod na ich pestovanie a všestranné využívanie.

Úvodná časť knihy zdôvodňuje organické pestovanie bylín, t.j. pestovanie prirodzeným spôsobom – bez pesticídov a umelých hnojív. Upozorňuje, že takto vypestované bylinky sú prospešné zdraviu, lebo neobsahujú škodlivé látky.

Prvá kapitola „Záhrada“ prináša návod na pestovanie bylín. Ponúka projekt bylinkovej záhrady

Vydalo vydavateľstvo Ikar, marec 2004.

Z anglického originálu New Book of Herbs preložila Mgr. Zuzana Ohrádková. Viaz., 288 s., 216x276
Cena knihy 599 Sk, Media klub 399 Sk

a praktické rady týkajúce sa prípravy hriadok, hnojenia pôdy, rozmnožovania bylín, starostlivosti o ne počas celého roka až po zber úrody.

Druhá kapitola „Kuchyňa“ ponúka návody a recepty na použitie bylín pri príprave varených a pečených jedál, sladkých i kyslých omáčok, šalátov, ale aj teplých i studených nápojov vrátane čajov. Originálne a chutné sú majonézy, horčice, oleje a octy, marinády i maslá ochutené bylinkami.

Tretia kapitola „Domácnosť“ upozorňuje na použitie konkrétnych bylín v oblasti zdravotnej prevencie a prvej pomoci pri širokej škále bežných „nehôd“, ktoré sa stávajú v domácnosti – od osieho pichnutia po drobné popáleniny či poranenia. Kniha neodporúča používanie bylín pri závažnejších zdravotných problémoch, v takom prípade treba vyhľadať odbornú radu lekára. V tejto časti sú aj odporúčania na využitie bylín pri príprave zdravých kozmetických a relaxačných prostriedkov.

Štvrtú, najrozsiahlejšiu časť knihy tvorí katalóg autorčiných 100 najobľúbenejších bylín pre kuchyňu, domácnosť a záhradu. Poskytuje potrebné informácie o rozmnožovaní, pestovaní a zbere každej uvedenej bylinky a konkrétne tipy na kulinárske, medicínske a domáce možnosti jej využitia. Záujemca tu dostane súhrnnú informáciu o prospešnosti bylín ako sú medovka, rebríček, jahoda, mäta, šalvia, kostihoj, materina dúška, cesnaky atď.

Celá kniha je bohato ilustrovaná názornými farebnými fotografiami, ktoré podrobne predstavujú bylinky a dopĺňajú jednotlivé kapitoly (presne zobrazujú postupy v starostlivosti o záhradu, návody na prípravu bylenných nápojov, jedál, pochutín, ale aj kozmetických či relaxačných prostriedkov.)

V poslednom storočí sme mali možnosť lepšie sa oboznámiť s negatívnymi vplyvmi priemyselnej spracúvaných potravín a liekov. V súvislosti s tým vzrástol význam zastúpenia bylín v strave aj pri liečbe. V súčasnosti sa mnoho odborníkov zaoberá skúmaním vlastností bylín, rastliny si opäť získavajú rešpekt a zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu v zdravšom prístupe k spoločnosti života.

Používanie bylinkových prípravkov je jedným z najprírodzenejších, a aj najlacnejších spôsobov prevencie pred škodlivými vplyvmi životného prostredia. Znalosť bylín a ich správne využívanie je dnes súčasťou zdravého životného štýlu. ●

Životné jubileá

Máj 2005

50 rokov

Palkovič Stanislav • nar. 9. 5. 1955, OLH, LS Šaštín – OZ Šaštín | **Ing. Ondrišek František** • nar. 20. 5. 1955, VLO, LS Podhájska – OZ Palárikovo | **Ing. Šurina Peter** • nar. 9. 5. 1955, vedúci LS, LS Stará Bystrica – OZ Čadca | **Kucharčíková Mária** • nar. 15. 5. 1955, STE, DHS Oščadnica – OZ Čadca | **Geisbacher Peter** • nar. 8. 5. 1955, STV – ťažbár, LS Benkovo – OZ Liptovský Hrádok | **Keřka Jiří** • nar. 29. 5. 1955, VOR – mechanizátor – OZ Liptovský Hrádok | **Ing. Huřka Ivan** • nar. 19. 5. 1955, vedúci LS, LS Sihla – OZ Čierny Balog | **Kyselová Zuzana** • nar. 26. 5. 1955, mzdový účtovník – OZ Krupina | **Gibala Július** • nar. 15. 5. 1955, VLO, LS Lučenec – OZ Kriváň | **Šoltýsová Helena** • nar. 1. 5. 1955, VOR – personalista – OZ Prešov | **Ing. Líška Ján** • nar. 7. 5. 1955, riaditeľ OZ – OZ Prešov | **Ing. Turská Helena** • nar. 5. 5. 1955, VOR – personalista – GR BB

60 rokov

Ing. Liptaj Tibor • nar. 1. 4. 1945, pestovateľ, LS Partizánske – OZ Prievidza | **Matej Milan** • nar. 26. 4. 1945, VORŠ – stavebná činnosť – OZ Rimavská Sobota | **Gedeon Konštantín** • nar. 21. 5. 1945, STV, LS Margecany – OZ Košice | **Hudec Ľudovít** • nar. 27. 5. 1945, majster, PDV Ružomberok – SPDV BB | **Ing. Vojtěch Stanislav** • nar. 8. 5. 1945, VOR – programátor, OIT Košice – GR BB

Ing. Helena Turská

Čaj u pána senátora

Mesiac lesov je každoročne príležitosťou pre stretnutie zamestnancov š.p. Lesy SR zo všetkých odštepných závodov. Stalo sa už tradíciou, že miestom tohto stretnutia je Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. A tak sa v piatok 15. apríla v slávnostne vyzdobených priestoroch DJGT zišli lesníci z celého Slovenska, aby si pripomenuli, že apríl je sviatkom všetkých, ktorí pracujú v lese a pre les.

Generálny riaditeľ Karol Vinš vo svojom úvodnom preslove zažehal všetkým, aby strávili príjemný večer. Po jeho príhovore už javisko patrilo hercom. Tak ako po minulé roky, aj tentokrát bolo na programe činoherné predstavenie. A tak ako vždy, opäť to bola komédia – pretože drámy a tragédie nám život inscenuje každodenne. Hra „Čaj u pána senátora“ z pera slovenského klasika Ivana Stodolu je napriek svojmu veku (premiéra v roku 1929) navýsosť aktuálna. Poukazuje na ľudské slabosti a nastavuje satirické zrkadlo pokleskom ľudskej morálky. Salvy smiechu burácali divadelnou sálou a Štefan Šafárik v titulnej postave Baltazára Slivku i Dušan Cinkota v postave rusky hovoriaceho poradcu boli skvelí. Publikum sa celému činohernému súboru za výborný komediálny výkon odmenilo dlhotrvajúcim aplauzom.

Po predstavení nasledovala chutná večera a voľná zábava. Hudobná produkcia na vysokej úrovni prilákala na parket početné páry - do tanca hrala a spievala skupina Pedál zo Žiaru nad Hronom. Dobré víno tieklo potokom, skvelé pokrmy lahodili oku i jazyku a lesníci sa veselili, hodovali a tešili zo života. A nad ránom, keď sa rozchádzali, lúčiac sa so Zvolenom a poberajúc od Sobraniec, Rimavskej Soboty či do Šaštína, isto – iste si mnohí v duchu povedali:

Stálo to za to!

Peter Gogola

**Kultúrno -
 spoločenský
 večer
 Lesov SR**

